

UCHWAŁA NR XXIV/142/2016

RADY GMINY MIASTKÓW KOŚCIELNY

z dnia 28 grudnia 2016 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1 oraz art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), Rada Gminy Miastków Kościelny uchwala, co następuje:

§ 1

1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny w granicach określonych w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Potwierdzenie spełnienia przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia wskazanych w art. 9 i 10 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji określa „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny” stanowiąca załącznik nr 2 do niniejszej umowy.

§ 2

Ustanawia się na rzecz Gminy Miastków Kościelny prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miastków Kościelny.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marcin Zajac
Marcin Zajac

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY NR XXIV/2016

RADY GMINY MIASTKÓW KOŚCIELNY

z dnia 28 grudnia 2016 r.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która określa zasady oraz tryb przygotowywania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie własności gminy, zostało uznane za zadanie własne.

Rewitalizacja jest procesem obejmującym działania przestrzenne, gospodarcze, ale przede wszystkim społeczne. Istotnym elementem rewitalizacji jest włączenie do działań mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji społecznych czy gospodarczych.

Działając na mocy przepisów art. 8 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) Rada Gminy, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta może w drodze uchwały wyznaczyć obszar zdegradowany (kryzysowy, problemowy) oraz obszar rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego, cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gmina Miastków Kościelny zamierza prowadzić rewitalizację.

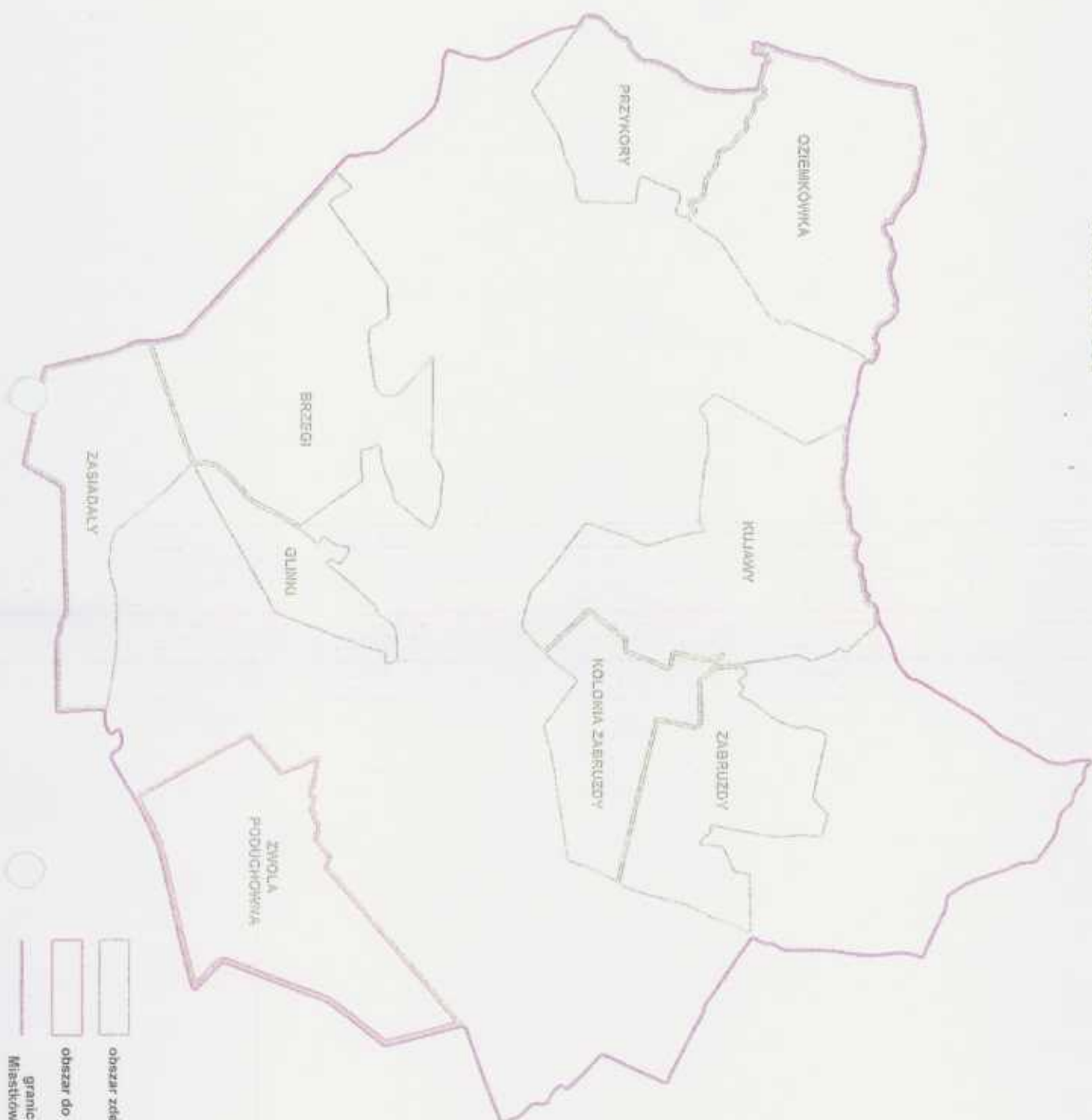
Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego opracowano diagnozę, w której wykorzystano obiektywne, weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowywania Programu Rewitalizacji Gminy Miastków Kościelny, który stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną. Określenie obszaru rewitalizacji stanowi kontekst planowania i realizacji przedsięwzięć, które mają przyczynić się do rozwiązania kluczowych problemów społecznych zidentyfikowanych na tych obszarach oraz wpłynąć na poprawę jakości życia.

Zgodnie z treścią ww. ustawy do uchwały załącza się diagnozę potwierdzającą spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji. Program stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną. Działania dotyczące rewitalizacji wpisują się w szerszy kontekst działań Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczącej polityki przestrzennej kraju, w szczególności „Narodowego Planu Rewitalizacji”.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marcin Zajac

GMINA MIASTKÓW KOŚCIELNY
 skala 1:25 000

PRZEWODNICZĄCY T.M.H.
 Władysław Łojek
 Marcin Zięba

ZWOLA PODUCHOWNA
skala 1:5 000

PRZEMODNICZĄCY PŁAT
dla
Marcin Zając

Diagnoza gminy Miastków Kościelny służąca wyznaczeniu obszarów zdegradowanych oraz obszaru rewitalizacji

Warszawa, październik - grudzień 2016

Green Wood Sp. z o.o.

Spis treści

1.	Diagnoza sytuacji w gminie Miastków Kościelny	3
1.1.	Ogólna charakterystyka gminy	3
1.2.	Strefa społeczna	5
1.2.1.	Struktura demograficzna	5
1.2.2.	Poziom i struktura bezrobocia	8
1.2.3.	Problemy społeczne	10
1.2.4.	Przestępczość	12
1.2.5.	Aktywność społeczna	13
1.3.	Strefa przestrzenna i infrastrukturalna	16
1.3.1.	Zasoby i stan środowiska naturalnego	16
1.3.2.	Standardy środowiskowe	19
1.3.3.	Rolnictwo	19
1.3.4.	Infrastruktura techniczna i budownictwo	20
1.3.5.	Infrastruktura społeczna	22
1.3.6.	Obiekty dziedzictwa kulturowego	25
1.3.7.	Infrastruktura komunikacyjna	31
1.4.	Strefa gospodarcza	33
1.4.1.	Struktura gospodarcza gminy	33
1.5.	Analiza wskaźnikowa	36
1.6.	Wnioski z badania ilościowego CAPI	39
2.	Założenia Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny	44
2.1.	Wnioski i identyfikacja obszarów problemowych	44
2.2.	Delimitacja obszarów problemowych	48
3.	Załączniki	51
3.1.	Spis tabel	51
3.2.	Spis schematów i wykresów	52
3.3.	Spis map	52
3.4.	Załączniki	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Diagnoza sytuacji w gminie Miastków Kościelny

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

Miastków Kościelny to gmina wiejska, położona w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, na północno-wschodnim krańcu powiatu garwolińskiego.

Gmina Miastków Kościelny graniczy z 5 gminami:

- od północy z gminą wiejską Borowie (powierzchnia 80 km²), powiat garwoliński
- od południa z gminą wiejsko-miejską Żelechów (powierzchnia 87 km²), powiat garwoliński
- od zachodu z gminą wiejską Górzno (powierzchnia 90 km²), powiat garwoliński
- od wschodu z gminą wiejską Stoczek Łukowski (powierzchnia 173 km²), powiat łukowski, województwo lubelskie
- od wschodu z gminą wiejską Wola Mysłowska (powierzchnia 120 km²) powiat łukowski, województwo lubelskie

Rysunek 1 Mapa powiatu garwolińskiego

1. Garwolin miasto
2. Garwolin gmina
3. Łaskarzew miasto
4. Łaskarzew gmina

https://www.osp.org.pl/hosting/katalog.php?id_w=8&id_p=157&id_g

Gmina zajmuje obszar 85,24 km², co stanowi około 6,64% ogólnej powierzchni powiatu. Jest to obszar typowo rolniczy - 80% powierzchni użytkowanej jest rolniczo, lasy zajmują 19,7% powierzchni gminy.

W skład gminy Miastków Kościelny wchodzi szesnaście sołectw:

- Brzegi,
 - Glinki,
 - Kruszówka,
 - Kujawy,
 - Miastków Kościelny,
 - Oziemkówka,
 - Przykory,
 - Ryczyska,
 - Stary Miastków,
 - Woła Miastkowska,
 - Zabruzdy,
 - Zabruzdy Kolonia,
 - Zasiadały,
 - Zgórze,
 - Zwola,
 - Zwola Poduchowna
- oraz wieś bez statusu sołectwa - Miastków

Mapa 1 Mapa gminy Miastków Kościelny

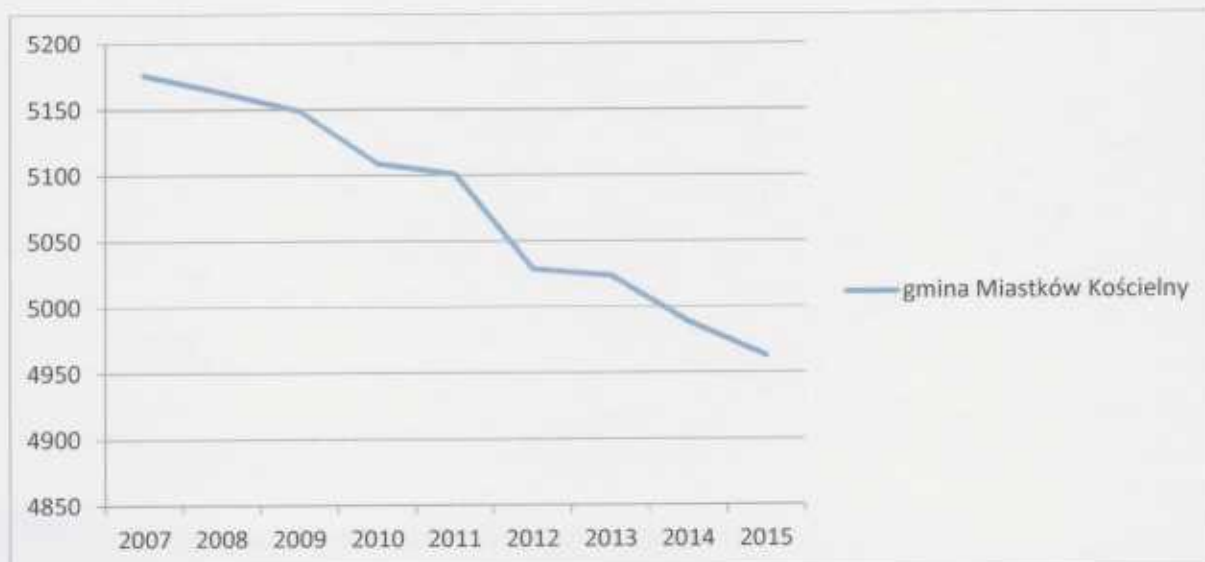

1.2. Strefa społeczna

1.2.1. Struktura demograficzna

Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny na przestrzeni ostatnich 8 lat sukcesywnie spada. W 2015 roku wynosiła ona 4963 osób. W ciągu 8 lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 213 osób. Na tle powiatu, województwa i kraju trend ten jest bardzo negatywny. Również przyrost naturalny w gminie jest ujemny, z wyjątkami w 2011 i 2014 roku. W 2015 roku wyniósł on -1,63 na 1000 mieszkańców. Przystawia się on niekorzystnie na tle kraju, województwa i w szczególności powiatu.

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny w latach 2007-2015

Dane Urzędu Gminy w Miastkowie Kościelnym

Tabela 1 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców

	2013	2014	2015
Polska	-1	-0,4	-1,08
województwo mazowieckie	2,8	3,3	2,7
powiat garwoliński	-0,3	0,8	0,7
gmina Miastków Kościelny	0,6	-8,5	-4,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Tabela 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	0,90	0,34	0,00	-0,46	0,00	-0,67
województwo mazowieckie	1,40	0,79	0,53	0,21	0,68	0,45
powiat garwoliński	2,18	2,40	1,71	1,39	2,85	2,63
gmina Miastków Kościelny	-4,73	1,98	-4,38	-1,01	3,42	-1,63

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Wpływ na zmniejszającą się liczbę mieszkańców gminy ma również migracja. Stanowi ona jednak czynnik dodatkowy.

Tabela 3 Liczba osób zameldowanych i wymeldowanych w gminie

rok	liczba osób zameldowanych	liczba osób wymeldowanych
2010	32	43
2011	35	54
2012	13	57
2013	37	38
2014	26	73

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Spośród 16 sołectw najbardziej ludne są Miastków Kościelny, Zgórze, Zwola, Brzegi. Mieszka w nich odpowiednio 14%, 11,2%, 11% i 10,4% wszystkich mieszkańców gminy. Najmniejsze to sołectwo Glinki.

Tabela 4 Stan ludności gminy Miastków Kościelny w podziale na sołectwa

L.p.	Nazwa miejscowości	Stan ludności 31.12. 2015	Procentowy udział mieszkańców gminy
1	Brzegi	516	10,40%
2	Glinki	64	1,29%
3	Kruszówka	113	2,28%
4	Kujawy	232	4,67%
5	Miastków Kościelny	696	14,02%
6	Oziemkówka	231	4,65%
7	Przykory	340	6,85%
8	Ryczyska	259	5,22%
9	Stary Miastków	430	8,66%
10	Wola Miastkowska	256	5,16%
11	Zabruzdy	221	4,45%
12	Zabruzdy Kolonia	133	2,68%
13	Zasiadały	130	2,62%
14	Zgórze	555	11,18%
15	Zwola	546	11,00%
16	Zwola Poduchowna	241	4,86%
	gmina Miastków Kościelny	4963	100,00%

Źródło: Dane Urzędu Gminy

W strukturze ekonomicznej ludności gminy Miastków Kościelny dominują osoby w wieku produkcyjnym. W 2015 roku było to 60,85 % wszystkich mieszkańców. W tej grupie o ponad 7,1 p. p. więcej jest mężczyzn. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 20,96% lokalnej społeczności, a poprodukcyjnym 18,19%. W ostatniej grupie większy udział jest kobiet, o 6,4 p. p.

Analizując zmiany w poszczególnych grupach w latach 2010-2015, widoczny jest niewielki spadek osób w wieku przedprodukcyjnym (0,59 p. p.), przy nieznacznym wzroście osób w wieku

produkcyjnym. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w tym okresie ulegał pewnym wahaniom, ale raczej utrzymuje się na stałym poziomie. Korzystnie wypadają również wskaźniki obciążenia demograficznego. Na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r. przypadało jedynie 29,9 osób w wieku poprodukcyjnym. Również liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym jest korzystna. W 2015 r. było to 86,8 osób.

Tabela 5 Ludność gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2011-2015

	2011		2012		2013		2014		2015	
Ogółem, w tym	5044	100%	4974	100%	4977	100%	4935	100%	4914	100%
kobiety	2490	49,4%	2454	49,3%	2463	49,5%	2429	49,2%	2411	49,1%
mężczyźni	2554	50,6%	2520	50,7%	2514	50,5%	2506	50,8%	2503	50,9%
w wieku przedprodukcyjnym	1081	100%	1039	100%	1036	100%	1016	100%	1030	100%
kobiety	506	46,8%	490	47,2%	494	47,7%	484	47,6%	487	47,3%
mężczyźni	575	53,2%	549	52,8%	542	52,3%	532	52,4%	543	52,7%
w wieku produkcyjnym	3049	100%	3025	100%	3046	100%	3019	100%	2990	100%
kobiety	1358	44,5%	1344	44,4%	1362	44,7%	1341	44,4%	1321	44,2%
mężczyźni	1691	55,5%	1681	55,6%	1684	55,3%	1678	55,6%	1669	55,8%
w wieku poprodukcyjnym	914	100%	910	100%	895	100%	900	100%	894	100%
kobiety	626	68,5%	620	68,1%	607	67,8%	604	67,1%	603	67,4%
mężczyźni	288	31,5%	290	31,9%	288	32,2%	296	32,9%	291	32,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

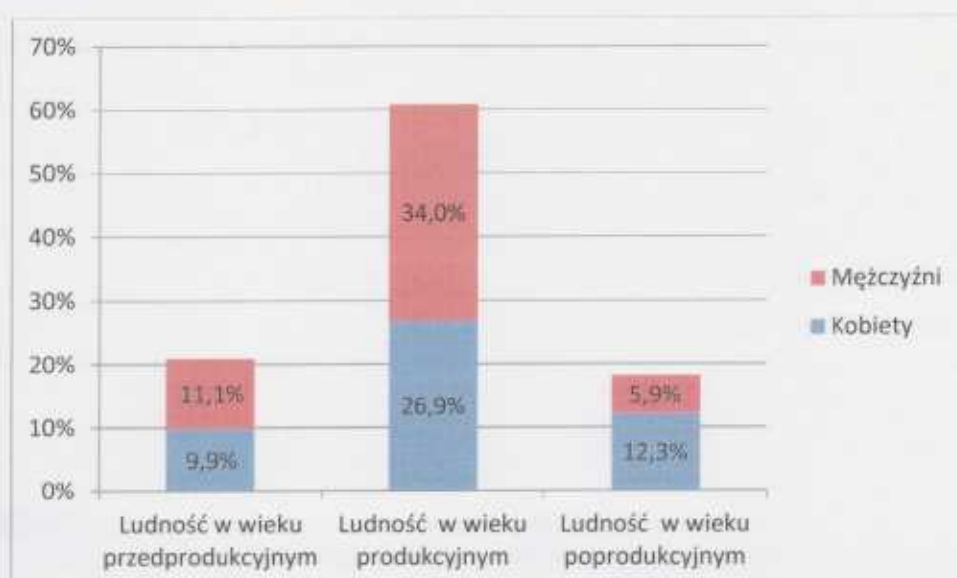
Tabela 6 Struktura społeczeństwa gminy Miastków Kościelny wg wieku ekonomicznych grup oraz wskaźniki obciążenia demograficznego

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	21,55%	21,43%	20,89%	20,82%	20,59%	20,96%
Ludność w wieku produkcyjnym	60,12%	60,45%	60,82%	61,20%	61,18%	60,85%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	18,33%	18,12%	18,30%	17,98%	18,24%	18,19%
Wskaźnik obciążenia demograficznego						
Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	66,3	65,4	64,4	63,4	63,5	64,3

Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	85	84,6	87,6	86,4	88,6	86,8
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,5	30	30,1	29,4	29,8	29,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Wykres 2 Struktura ludności gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku (2015 r.)

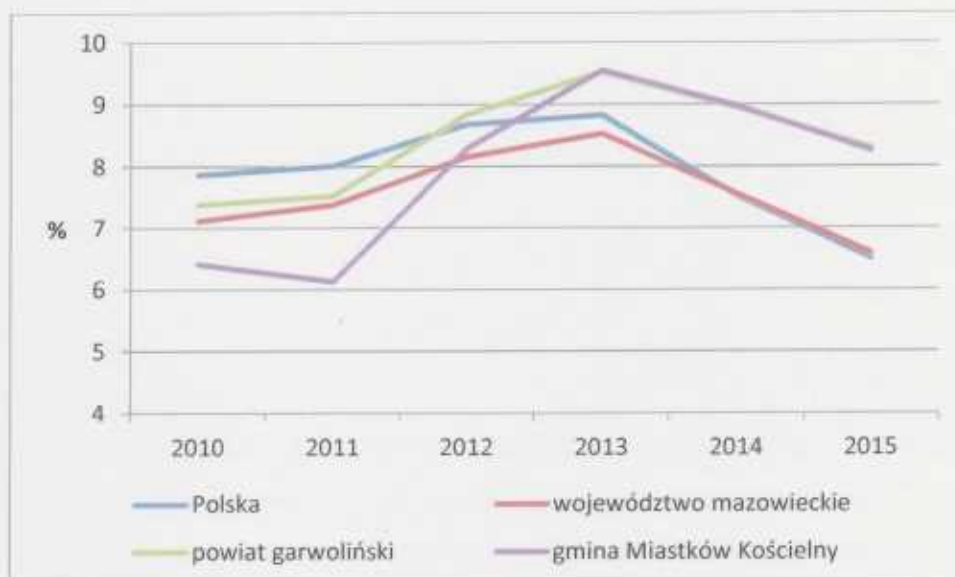
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

1.2.2. Poziom i struktura bezrobocia

W gminie Miastków Kościelny w 2015 r. było 8,26% zarejestrowanych osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest to porównywalna wartość dla całego powiatu garwolińskiego. Równocześnie stopa bezrobocia jest wyższa dla średniej dla województwa i kraju. Odpowiednio 1,66 p. p. i 1,75 p. p.. Świadczy to o trudniejszej sytuacji na rynku pracy na tle kraju i województwa.

Znaczny wzrost poziomu bezrobocia w gminie nastąpił w 2012 r., kiedy to w porównaniu do roku wcześniejszego podniósł się o 2,17 p. p. do wartości 8,3%. Najwyższy poziom osiągnął w roku następnym tj. 9,55%.

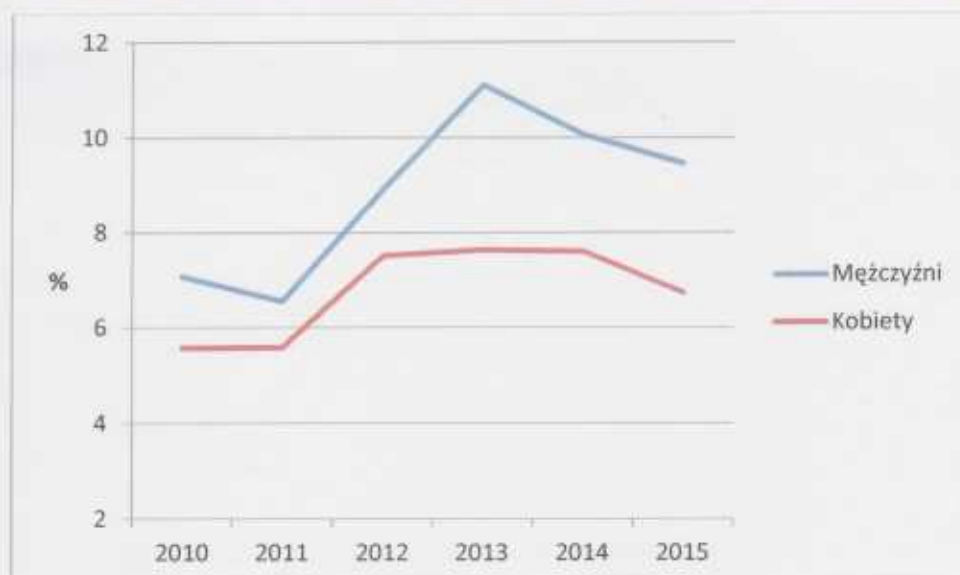
Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W latach 2010-2015 liczba bezrobotnych mężczyzn była zawsze wyższa w stosunku do liczby kobiet. Największa różnica widoczna była w 2011 r. i wynosiła 3,47 p. p..

Tabela 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W gminie w 2015 r. było 296 osób bezrobotnych. Relatywnie dużą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, których było 205, co stanowiło 69% wszystkich zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia. Kolejną sporą grupą są mieszkańcy gminy do 30 r. ż.. W 2015 r. było ich 94 tj. 32% wszystkich osób bezrobotnych. Dużą grupę stanowią również osoby bez kwalifikacji oraz bez doświadczenia zawodowego, odpowiednio 26% i 24%.

Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w podziale na jego rodzaj (2015 r.)

	Liczba osób	Udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych
Ogółem	296	100%
długotrwale	205	69%
do 30 r. ż.	94	32%
powyżej 60 r. ż.	10	3%
bez doświadczenia zawodowego	71	24%
bez kwalifikacji zawodowych	76	26%

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie

1.2.3. Problemy społeczne

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Miastków Kościelny w 2015 r. wyniósł 5,4%. W latach 2010-2015 ulegał on pewnym wahaniom, osiągając najwyższą wartość w 2012 r. tj. 6,6%. Gmina w tym obszarze wypada korzystnie na tle powiatu, kraju oraz województwa. W 2015 r. udział osób korzystających z pomocy społecznej był większy odpowiednio 1,8 p. p., 1,7 p. p. i 0,6 p. p..

Tabela 9 Udział osób korzystających z pomocy społecznej (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	8,7	8,1	8,1	8,3	7,7	7,1
województwo mazowieckie	7,6	6,9	6,8	7	6,5	6
powiat garwoliński	8	7,5	7,9	7,9	7,6	7,2
gmina Miastków Kościelny	5	5,8	6,6	6,4	6,2	5,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W 2015 r. w pomocy społecznej korzystało 76 rodzin mieszkających w gminie. Największym problemem społecznym jest ubóstwo. Dotknęło ono 55 rodzin (207 osób), tj. ponad 70% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej. Od 2010 r. ich liczba ulega wahaniom, jednak wykazuje tendencję wzrostową. Największą wartość osiągnęła w 2014 r. tj. 62 rodziny.

Drugim od względem częstotliwości przyznania wsparcia z ośrodka pomocy społecznej było bezrobocie, które dotyczyło 37 rodzin. Kolejnym powodem w 2015 r. była bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, która dotyczyła 31 rodzin. W latach 2010-2015 widoczny jest wzrost ich liczby o 10 jednostek.

Bardzo niepokojący jest jeszcze jeden wysoki wskaźnik. Jest to alkoholizm, który dotyczył 26 rodzin, tj. 34,2% objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej. W tym wypadku od 2010 r. widoczna jest również tendencja wzrostowa. W ciągu 6 lat liczba rodzin z problemem alkoholowym wzrosła o 6 jednostek.

Tabela 10 Liczba rodzin objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo	45	41	54	51	62	55
Sieroctwo	0	2	1	0	0	0
Bezdomność	0	1	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	5	7	8	5	3
w tym wielodzietność	3	3	5	6	3	3
Bezrobocie	29	26	34	37	35	37
Niepełnosprawność	24	23	26	25	26	26
Długotrwała lub ciężka choroba	18	18	26	23	19	23
Bezradność w sprawach opiek. - wych.	21	29	19	28	32	31
Przemoc w rodzinie	2	3	2	3	5	5
Alkoholizm	20	25	25	27	27	26
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	0	0	3	1
Zdarzenia losowe	1	1	0	0	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.2.4. Przestępczość.

W gminie Miastków Kościelny poziom przestępczości jest w niewielkim stopniu niższy, niż średnia dla województwa i kraju. Wynosił on 16,89 przestępstw/wykroczeń na 1000 mieszkańców¹ w porównaniu do odpowiednio 21,06 i 20,8.

W 2015 r. największa liczba przestępstw/wykroczeń dotyczyła uchylania się od świadczeń alimentacyjnych (9) oraz kierowania pojazdem mechanicznym pod wpływem alkoholu (8). W roku wystąpiło również czterokrotnie nieumyślne spowodowanie śmierci.

Tabela 11 Przestępczość w gminie Miastków Kościelny (2015 r.)

Rodzaj przestępstwa/wykroczenia	Gmina Miastków Kościelny
oszustwo	4
kradzież mienia	5
uszkodzenie mienia	4
uchylanie się do świadczeń alimentacyjnych	9
Przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza publicznego	1
nieumyślne spowodowanie śmierci	4
nie stosowanie się do zakazu sądowego	4
kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości	8
znęcanie się nad rodziną	6
zakłócenie miru domowego	1
pobicie	2
pełnienie obowiązków zawodowych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego pod wpływem alkoholu	1
wypadek drogowy	2
wpływanie groźbą na świadka	1
posiadanie broni palnej bez zezwolenia	1
W sumie	53

Źródło: Komenda Powiatowa w Garwolinie, Komisariat Policji w Miastkowie Kościelnym

¹ GUS udostępnia statystyki dot. przestępczości jedynie dla powiatów. Dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Miastków Kościelny.

Wykres 4 Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców (2015 r.)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

1.2.5. Aktywność społeczna

Organizacje pozarządowe

Liczba organizacji pozarządowych w gminie Miastków Kościelny w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców jest wyższa od średniej dla powiatu, województwa i kraju. Dodatkowo biorąc pod uwagę, że dużą część III sektora w Polsce ma swoje siedziby w dużych ośrodkach miejskich (szczególnie dotyczy to Warszawy), należy uznać, że aktywność społeczna w gminie wiejskiej Miastków Kościelny, jest bardzo wysoka.

Tabela 12 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	27,12	28,41	29,98	31,52	33,05
województwo mazowieckie	33,02	34,54	36,6	38,68	40,73
powiat garwoliński	18,73	20,62	21,27	21,73	21,9
gmina Miastków Kościelny	37,6	41,63	44,23	46,21	46,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

W Gminie działa 11 Ochotniczych Straży Pożarnych, dwa kluby sportowe i 6 stowarzyszeń². W OSP udziela się łącznie 350 osób. Jednostki mają wieloletnie tradycje, wszystkie posiadają Domy Strażaka, remizy lub opiekują się świetlicami wiejskimi. Przy czterech jednostkach działają również Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze.

Kluby sportowe gminy Miastków Kościelny to „ULKS Wilga Miastków” oraz „Ludowy Klub Sportowy Laguna Stary Miastków”. Pierwszy z wymienionych istnieje od 1992 roku, a w jego skład wchodzi 4 drużyny. Korzysta on ze stadionu, którego właścicielem jest gmina Miastków Kościelny.

² Dane z: <http://www.miastkowkoscielny.pl/index.php?id=234>

Tabela 13 Stowarzyszenia w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nazwa	Działalność	Miejscowość
1	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Miastkowie Kościelnym	▪ prowadzenie działalności charytatywnej, ▪ udzielanie pomocy socjalnej, ▪ tworzenie funduszy na cele socjalne, ▪ organizowanie i prowadzenie świetlic i klubów, ▪ prowadzenie działalności gospodarczej na zasadach określonych odrębnymi przepisami.	Miastków Kościelny
2	Szkolny Klub Europejski „Europa i Ja” Miastków Kościelny	▪ działalność kulturalno-oświatowa dla młodzieży i dorosłych, ▪ propagowanie wiedzy o Europie, Polsce, własnym regionie i wspólnym dziedzictwie kulturowym. ▪ popularyzacja wiedzy o instytucjach europejskich i krajach członkowskich Unii Europejskiej. ▪ współpraca z organizacjami proeuropejskimi w Polsce i za granicą.	Miastków Kościelny
3	Stowarzyszenie kulturalno-oświatowe „Miastków – Dzieciom”	▪ działania na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego gmin i powiatów. ▪ upowszechnianie i wspieranie kultury, sportu, rekreacji i edukacji dzieci i młodzieży. ▪ działania na rzecz środowiska naturalnego, ochrona i promocja zdrowia.	Miastków Kościelny
4	Stowarzyszenie Koła Gospodyń Wiejskich w Zwoli	▪ prowadzenie w środowisku kobiet wiejskich działalności upowszechniającej postęp w wiejskich gospodarstwach domowych i rolnictwie, ▪ organizowanie kobiet do działalności na rzecz poprawy warunków społeczno-bytowych, rozwoju różnych form pomocy społecznej.	Zwola

		▪ zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, ▪ kultywowanie folkloru i sztuki ludowej.	
5	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych	▪ organizowanie wystaw gołębi oraz udział w wystawach ogólnopolskich; ▪ organizacja lotów gołębi dorosłych i młodych; ▪ przeprowadzanie współzawodnictwa w lotach gołębi.	Zgórze
6	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadały	▪ wspieranie, wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju edukacyjnego, społecznego, kulturalnego i gospodarczego wsi Brzegi i Zasiadały. ▪ wspieranie rozwoju turystyki i agroturystyki.	Brzegi

Źródło: www.garwolin.pl/um/miastogarwolin/wykazstowarzyszenzarejestrowanychwsadzie.html

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie:

- OSP Brzegi
- OSP Glinki
- OSP Kruszówka
- OSP Przykory
- OSP Ryczyska
- OSP Stary Miastków
- OSP Wola Miastkowska
- OSP Zabruzdy
- OSP Zasiadały
- OSP Zgórze
- OSP Zwola

Urząd gminy w różnorodny sposób wspiera organizacje pozarządowe. W 2015 r. dotację otrzymały dwa kluby sportowe na łączną kwotę 90 000 zł. Zostały one przekazane:

- ULKS Wilga Miastków Kościelny - 80 000 zł.
- Laguna Stary Miastków - 10 000 zł.

Ponadto Ochotnicze Straże Pożarne otrzymują wsparcie bezpośrednio z budżetu gminy. W 2015 r. była to kwota 241 400,00zł. Również Stowarzyszenie Rozwoju wsi Brzegi i Zasiadały, które jest

organem prowadzącym dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Brzegach otrzymało dofinansowanie w wysokości 330 216,00 zł. Równocześnie gmina wspiera niefinansowo wszystkie pozostałe organizacje poprzez udzielanie porad prawnych, udostępnianie pomieszczeń itp.

Aktywność obywatelska

Aktywność obywatelska mieszkańców gminy nie jest równomierna. Największa frekwencja wyborcza w latach 2014-15 dotyczyła wyborów prezydenckich i wyniosła 60,93%. Była ona niewiele niższa od średniej dla powiatu i województwa oraz wyższa o 5,59 p. p. od średniej dla kraju. W przypadku wyborów do Sejmu 2015 była ona niższa od wszystkich powyższych wskaźników i wynosiła 49,25%. W największym stopniu odbiegała od średniej dla województwa, tj. o 9,46 p. p.. W mniejszym stopniu od powiatu 3,33 p. p. i kraju 1,67 p. p..

W przypadku wyborów samorządowych, w których wybierane są władze lokalne, mające bezpośredni wpływ na gminę, frekwencja jest zdecydowanie wyższa od średniej dla kraju (o ponad 11,5 p. p.) oraz dla województwa (niemal 8 p. p.). Jednak już niższa od średniej dla powiatu (0,84 p. p.). Najniższa frekwencja była w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2014 r. i była ona również niższa od średniej dla kraju, województwa i powiatu. Odpowiednio 6,23 p. p., 10,49 p. p., 2,72 p. p..

Tabela 14 Frekwencja wyborcza (%)

	Wybory prezydenckie 2015	Wybory do Sejmu 2015	Wybory do Parlamentu Europejskiego 2014	Wybory Samorządowe 2014
Polska	55,34	50,92	23,83	47,21
województwo mazowieckie	61,58	58,71	28,09	50,07
powiat garwoliński	61,41	52,58	20,32	58,57
gmina Miastków Kościelny	60,93	49,25	17,6	57,73

Źródło: <http://pkw.gov.pl/data> pobrania 2016.12.11

1.3. Strefa przestrzenna i infrastrukturalna

1.3.1. Zasoby i stan środowiska naturalnego

Gmina Miastków Kościelny według podziału geograficznego położona jest na Wysoczyźnie Żelechowskiej oraz w niewielkim północno – zachodnim fragmencie Równiny Garwolińskiej. Główną oś hydrologiczną stanowi rzeka Wilga, stanowiąca lokalny korytarz ekologiczny łączący siedliska z Nadwiślańskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Miastków Kościelny położony jest poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, znajdują się tu jedynie punktowe formy ochrony przyrody jak pomniki przyrody. Gmina charakteryzuje się urozmaiconą, polodowcową rzeźbą terenu. Bogate i dobrze zachowane walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe sprzyjają rozwojowi miejscowości. Dominuje tu typowy krajobraz leśno-rolniczy. Przekształcenia środowiska naturalnego są niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach, infrastruktury technicznej i drogowej.

Pod względem rzeźby terenu, obszar gminy jest mocno urozmaicony, wysokość waha się od około 140 m n.p.m. do ponad 205m n.p.m. Gwałtowniejsze różnice wysokościowe występują zwłaszcza w okolicach Ryczysk i Zwoli Poduchownej, gdzie na niewielkiej odległości teren wznosi się od 150 m n.p.m. do 190 m n.p.m. Obszar jest nachylony w kierunku zachodnim ku kotlinie Kozienickiej, odwadniany jest do Wisły przez górne odcinki rzek: Świdra ku północy i Wilgi ku zachodowi.

Gleby

Gleby na terenie gminy położone na wysoczyźnie morenowej utworzone są z piasków luźnych i słabogliniastych, piasków gliniastych lekkich, glin średnich oraz lekkich, natomiast w obniżeniach terenu występują osady deluwialne i organiczne (te ostatnie w dolinach rzek i zagłębieniach terenu jako torfy, mady i namuły). Nieliczne są osady eoliczne. Gleby wykształcone na wysoczyznach, przydatne do rolnictwa, jako grunty orne, są mało żyzne, w okresie wegetacyjnym pojawiają się deficyty wody. Gleby w gminie charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi, w większości należą do klasy I – IVa. Na terenach przyległych do rzeki znajdują się duże płaty gleb organicznych.

Warunki klimatyczne

Gmina Miastków Kościelny położona jest na styku dwóch regionów klimatycznych: podlaskiego i środkowego. Region charakteryzuje się wpływami ostrego klimatu kontynentalnego, charakteryzującego się dużymi rocznymi amplitudami temperatury powietrza, krótką wiosną, stosunkowo długim i ciepłym latem oraz długą i chłodną zimą.

Średnia roczna temperatura powietrza na obszarze gminy Miastków Kościelny wynosi około 7,1 °C. Najcieplejszy jest lipiec ze średnią temperaturą 17,7 °C, najzimniejszy styczeń, którego średnia temperatura wynosi – 5,4 °C. W ciągu roku występuje średnio 130 dni z przymrozkami, które mogą sporadycznie występować także w maju i we wrześniu. Okres bezprzymrozkowy trwa 165 dni, a okres wegetacyjny 210 dni.

Średnia wielkość opadów atmosferycznych na terenie gminy jest niska i wynosi około 583 mm. Najniższe opady notuje się w okresie od stycznia do kwietnia, kiedy wynoszą około 26 mm miesięcznie. Maksimum opadów przypada na lipiec, średnia miesięczna wynosi wtedy 74 mm.

Na obszarze gminy Miastków Kościelny przeważają wiatry zachodnie. Około 15% wiatrów pochodzi z tego kierunku. Często są też wiatry południowo – zachodnie i północno – zachodnie. Najrzadziej notowane są wiatry z kierunku północno – wschodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 m/sek. Wiatry silne i bardzo silne występują rzadko i pochodzą z kierunku zachodniego.

Obszary chronione

Na terenie gminy Miastków Kościelny nie występują obszary prawnie chronione. Jednakże znajdują się na jej terenie obszary o wysokich walorach przyrodniczych, które mogą zostać objęte ochroną prawną: proponowane rezerваты leśne, każdy o powierzchni ok. 22 ha to: „Dąbrowa” i „Gąsowski Strumyk”.

Na terenie gminy znajduje się 6 pomników przyrody.

Tabela 15 Pomniki przyrody w Gminie Miastków Kościelny

miejsowość bliższa lokalizacja	bliższa lokalizacja	obiekt poddany ochronie	nazwa
Miastków Kościelny	dz. ew. nr 535 – teren zabytkowego parku	grupa drzew	dąb czerwony (2 sztuki)
Oziemkówka	dz. ew. nr 291/5	drzewo	lipa drobnolistna
Zwola Poduchowna	dz. ew. nr 85 – cmentarz kościelny stanowiący własność parafii rzymsko – katolickiej w Zwoli Poduchownej	grupa drzew	jesion wyniosły (2 sztuki), wiąz szypułkowy
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły
Zwola Poduchowna	-	drzewo	jesion wyniosły

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Na terenie gminy istnieją również tereny gdzie występują rzadkie jak i prawnie chronione gatunki takie jak: naparstnica zwyczajna, pierwiosnka lekarska, złoć żółta, przetacznik ożankowy, zawilce czy przytulia wiosenna oraz „Gąsowski strumyk” łęg przystrumykowy porastający dolinkę wąwozu z meandrującym ciekim.

Największą wartość przyrodniczą gminy stanowi dolina rzeki Wilgi, będąca bogatym ekosystemem przyrodniczym oraz głównym walorem urozmaicającym krajobraz. Dolina rzeki cechuje się ciągłością nadrzecznych zadrzewień łęgowych. Nadrzeczne zadrzewienia to najskuteczniejszy filtr biogeochemiczny neutralizujący toksyczne zanieczyszczenia i nawozy sztuczne spływające z wodami opadowymi do rzeki.

Obszar gminy Miastków Kościelny leży w dorzeczu Wisły, w zlewni Wilgi. Rzeka Wilga jest prawostronnym dopływem Wisły o długości 67,1 km. Rzeka Wilga na terenie gminy jest prawie na całej długości uregulowana i stanowi element systemu melioracyjnego.

Lasy

Lesistość gminy jest relatywnie niska, wynosi około 19,7 % (dane GUS z 2014 r.), jednakże sukcesywnie wzrasta (16% w 2005 r.) Współczynnik lesistości gminy w stosunku do powiatu i województwa przedstawia się dość niekorzystnie. W powiecie garwolińskim wynosi on 30,3%, a w województwie mazowieckim 22,9%. Lasy na terenie gminy występują równomiernie w niewielkich

kompleksach poza dolinami. Większe zespoły leśne występują na wschodzie (na wschód od Miastkowa Kościelnego), na północnym wschodzie (rejon wsi Zgórze) oraz na północnym wschodzie (rejon wsi Kujawy). W lasach dominują siedliska borowe z przewagą boru mieszanego świeżego o drzewostanie, w którego skład wchodzi głównie sosna z domieszką dębu, brzozy i grabu. W dolinach rzecznych, zagłębieniach i obniżeniach terenowych występują siedliska łęgu i olsu. Pod względem gatunkowym dominuje olcha, ale występuje także topola i wierzba.

W lasach na terenie gminy Miastków Kościelny można spotkać między innymi dziki, sarny, jenoty, zające, borsuki czy kuny. Nad rzeką Wilgą swoje stałe siedliska mają również bobry i wydry, co świadczy o dobrym stanie czystości rzeki Wilgi. Podmokłe lasy olszowe są chętnie odwiedzane przez losia, a gęste młodniki liściaste stanowią jego ostoję. W lasach swe gniazda chętnie zakłada bocian czarny, ostatnimi czasy zaobserwowano także obecność orla bielika.

1.3.2. Standardy środowiskowe

Stan środowiska naturalnego w gminie jest dobry. Nie zostały przekroczone standardy środowiskowe. Na terenie gminy nie znajdują się również odpady stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi, bądź stanu środowiska.

1.3.3. Rolnictwo

Gmina Miastków Kościelny jest gminą typowo rolniczą. Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r. liczba gospodarstw rolnych wynosi 823. Dominują gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha (39%) oraz 5-10 ha (36%).

Tabela 16 Liczba gospodarstw rolnych ze względu na powierzchnię w gminie Miastków Kościelny (2010 r.)

	do 1 ha	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
Liczba gospodarstw rolnych	75	321	296	66	65
Procentowy udział	9%	39%	36%	8%	8%

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl> data pobrania 2016.12.11

Na terenie gminy 79% powierzchni jest wykorzystywane w produkcji rolniczej. Dominują grunty orne (68%). W strukturze zasiewów dominują zboża oraz ziemniaki. Ale również uprawy przemysłowe, buraki cukrowe oraz warzywa gruntowe. W 2010 r. liczba gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta gospodarskie wyniosła 627, zaś pogłowie zwierząt w sztukach dużych wynosiło 4 040.

Tabela 17 Użytkowanie gruntów na terenie gminy Miastków Kościelny (2005 r.)

powierzchnia ogólna gruntów	8 524 ha	100%
powierzchnie użytków rolnych ogółem:	6 775 ha	79%
grunty orne	5 841 ha	68%
sady	108 ha	1%
łąki	557 ha	7%
pastwiska	269 ha	3%
lasy	1 363 ha	16%

pozostałe grunty i nieużytki	386 ha	5%
------------------------------	--------	----

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miastków Kościelny

1.3.4. Infrastruktura techniczna i budownictwo

Sieć wodociągowa w gminie Miastków Kościelny jest dobrze rozwinięta i zaspokaja potrzeby mieszkańców. Gmina posiada 99,8 km infrastruktury wodociągowej (stan na 2015 r.). Korzysta z niej 82,5% mieszkańców. Jest to zbliżona wartość dla średniej dla terenów wiejskich dla powiatu, województwa oraz kraju.

Źródłem zaopatrzenia w wodę gminy Miastków Kościelny jest ujęcie wód podziemnych zlokalizowane w miejscowości Ryczyska. Wodociąg zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Brzegi, Glinki, Kujawy, Kruszówka, Miastków Kościelny, Oziemkówka, Przykory, Ryczyska, Stary Miastków, Wola Miastkowska, Zabruzdy, Zabruzdy Kolonia, Zasiadały, Zgórze, Zwola, Zwola Poduchowna. Mieszkańcy, których nie obejmuje zbiorowy system zaopatrzenia w wodę korzystają ze studni głębinowych.

Tabela 18 Długość wodociągów (km) w gminie Miastków Kościelny

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
gmina Miastków Kościelny	98,6	98,8	98,8	98,8	99,8	99,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016. 12.01

Tabela 19 Osoby korzystające z wodociągów w % ogółu mieszkańców wsi (dotyczy terenów wiejskich)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	75,2	75,7	76,2	76,6	84,3	84,7
województwo mazowieckie	69,7	70,5	71	71,5	82,4	83,1
powiat garwoliński	69	70,4	70,3	70,7	81	82
gmina Miastków Kościelny	80,5	80,7	80,9	80,5	82,4	82,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Na terenie gminy sieć kanalizacyjna jest słabo rozwinięta. Łączna jej długość wynosi 23,6 km, a do budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania prowadziło 315 przyłączy. Dociera ona do 28,2% mieszkańców gminy. (Stan na 2015 r.). Wartości te są o podobnej wielkości wobec średniej dla terenów wiejskich powiatu oraz województwa, natomiast niższe o 9 p. p. dla całego kraju.

Na terenie gminy działa biologiczną oczyszczalnię ścieków, która zlokalizowana jest w zachodniej części Miastkowa Kościelnego powstała ona w 2007 r. Ponadto gmina Miastków Kościelny w roku 2012 wybudowała 64 przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej oraz w 2015r. 145 przydomowych oczyszczalni ścieków, gdzie powstanie zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej było ekonomicznie nieuzasadnione. Ścieki sanitarne z pozostałych gospodarstw domowych gromadzone są w tzw. szambach, znajdujących się w złym stanie technicznym, wskutek czego występuje infiltracja ścieków do wód i gleby. Bezodpływowe zbiorniki ścieków są okresowo opróżniane a nieczystości wywożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni. Konieczność

opróżniania zbiorników wiąże się z dużą uciążliwością, a także z dużymi kosztami dla mieszkańców i właścicieli zakładów.

Tabela 20 Długość kanalizacji (km) w gminie Miastków Kościelny

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
gmina Miastków Kościelny	12,5	19,6	19,6	19,6	23,6	23,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Tabela 21 Osoby korzystające z kanalizacji w % ogółu mieszkańców (dotyczy terenów wiejskich)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	24,8	27,8	29,4	30,9	37,3	39,2
województwo mazowieckie	17,8	20,5	21,8	23,2	26,5	28,1
powiat garwoliński	12,6	16	16,5	17,9	23,3	27,4
gmina Miastków Kościelny	14,4	20,3	20,5	19,7	21,1	28,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

W gminie istnieje również sieć gazowa. Korzysta z niej 18% mieszkańców. Są to mieszkańcy miejscowości: Miastków Kościelny, Glinki, Przykory, Zgorze, Oziemkówka, Stary Miastków oraz Zwola.

Tabela 22 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców wsi

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	20,8	21,2	21,7	22	22,4	22,6
województwo mazowieckie	17,6	18	18,2	19	19,4	19,7
powiat garwoliński	18,6	18,9	18,7	19,7	20,2	20,4
gmina Miastków Kościelny	15,7	16,1	16,2	17,1	17,8	18

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.01

Wg stanu GUS w 2015 r. w gminie Miastków Kościelny było 1446 budynków mieszkalnych (mieszkalnych i mieszkalno – usługowych, jeśli posiadają jedno mieszkanie). Ich liczba od 2011 r. sukcesywnie wzrasta. W tym okresie przybyło 39 budynków mieszkalnych. W 2015 r. jedynie 960 budynków (66,39%) posiadało łazienkę, a 1012 (70%) ustęp splukiwany.

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego lokalu w gminie 2015 roku wynosiła 94,8 m² i była większa od średniej dla kraju o 21,2 m² i województwa 12,9 m². Równocześnie przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie niekorzystnie różniła wobec średniej dla kraju oraz województwa, natomiast była podobna dla średniej dla powiatu.

Tabela 23 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m²)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	72,3	72,6	72,8	73,1	73,4	73,6
województwo mazowieckie	70,6	70,9	71,2	71,5	71,7	71,9
powiat garwoliński	87,6	88	88,2	88,6	88,8	89,2
gmina Miastków Kościelny	93,7	93,9	94,4	94,4	94,7	94,8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Tabela 24 Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	2,8603	2,8363	2,8080	2,7789	2,7518	2,7223
województwo mazowieckie	2,5532	2,5343	2,5097	2,4859	2,4619	2,4383
powiat garwoliński	3,3078	3,2770	3,2405	3,2083	3,1854	3,1584
gmina Miastków Kościelny	3,3822	3,3649	3,2853	3,2743	3,2255	3,1951

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

W gminie wysoki odsetek budynków mieszkalnych, bo około 24 % stanowią mieszkania wybudowane przed 1945 rokiem. Są to budynki stare, które często wymagające remontu bądź gruntownej modernizacji.

1.3.5. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura edukacyjna

W gminie Miastków Kościelny nie funkcjonują żadne żłobki lub klubiki dziecięce. Działa 5 placówek wychowania przedszkolnego, z czego jedno jest przedszkolem i znajduje się w Miastkowie Kościelnym. W 2015 r. placówki objęły opieką łącznie 50 dzieci.

W gminie działają 4 szkoły podstawowe, z czego 3 są to placówki publiczne oraz jedno gimnazjum. W roku szkolnym 2015/2016 uczęszczało do nich odpowiednio 354 i 160 uczniów.

Są to:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Miastkowie Kościelnym im. W. Broniewskiego,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zgórzu
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zwoli im. M. Kownackiej
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Brzegach

- Publiczne Gimnazjum w Miastkowie Kościelnym im. L. Wyczółkowskiego,

Tabela 25 Edukacja – infrastruktura i liczba korzystających

	2012/2013	2013/14	2014/2015
Placówki wychowania przedszkolnego	5	5	5
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	60	65	50
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	146	150	129
w tym w przedszkolach	64	65	43
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	343	326	354
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych	157	171	160
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkole:			
podstawowej	14	14	15
gimnazjalnej	22	21	23

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015 oraz dane urzędu gminy (rok szkolny 2015/2016)

Infrastruktura kulturalna

Na terenie gminy nie działa Dom Kultury. Jego funkcję spełnia Gminna Biblioteka Publiczna w Miastkowie Kościelnym. Korzysta z niej niemal, co czwarty mieszkaniec gminy tj. 1009 osób. Średnio każdy z nich wypożycza 11 książek w ciągu roku.

Działalność biblioteki nie ogranicza się jedynie do wypożyczeń książek. Organizuje również różnego rodzaju wydarzenia, spotkania etc. W 2016 r. były to:

- „Bezpieczny przedszkolak” - spotkanie przedszkolaków z policjantem Posterunku Policji w Miastkowie Kościelnym
- wernisaż wystawy prac artysty Jerzego Omelczuka w Publicznym Gimnazjum w Miastkowie Kościelnym
- eliminacje konkursu recytatorskiego dla dzieci im. Kornela Makuszyńskiego
- konkurs na najładniejszą i największą palmę wielkanocną
- „Ferie z biblioteką”

- konkursu bożonarodzeniowego na najładniejszą ozdobę z piernika organizowanego

Tabela 26 Biblioteki i filie (2014 r.)

Biblioteki i filie	1
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	1009
Wypożyczenie księgozbioru w woluminach na jednego czytelnika	11

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2015

W Miastkowie Kościelnym działa Młodzieżowa Orkiestra Dęta. Powstała ona w 2004 i funkcjonuje przy Publicznym Gimnazjum im. Leona Wyczółkowskiego. Zespół tworzy około 70 osób. Orkiestra swoją grą uświetnia wydarzenia szkolne, kościelne oraz uroczystości gminne. Jej występy stanowią stały element wydarzeń kulturalnych ziemi miastkowskiej. Młodzi muzycy biorą też udział w wielu prestiżowych przeglądach i konkursach. Ostatnim ich sukcesem jest zajęcie II miejsca w kategorii instrumentów dętych na XII Konkursie Szkolnych Zespołów Instrumentalnych w Warszawie.

Infrastruktura zdrowotna

W gminie istnieje publiczna placówka służby zdrowia - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Miastkowie Kościelnym. Świadczy usługi z zakresu:

- medycyny ogólnej,
- medycyny rodzinnej,
- medycyny szkolnej,
- położnictwa i położnictwa środowiskowego.

Dodatkowo działają także dwa gabinety prywatne: ginekologiczny i stomatologiczny.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w gminie nie jest rozwinięta. Funkcjonuje jedno boisko sportowe Orlik znajdujące się w Miastkowie Kościelnym.

Na rzece Wilga wyznaczony jest **szlak kajakowy** o długości 44 km. W skali trudności - łatwy. Wilga zaczyna swój bieg na Wysoczyźnie Żelechowskiej, następnie przemierza płaski krajobraz Równiny Garwolińskiej i dopływa do Doliny Środkowej Wisły. Rzeką płynie głównie wśród pól i łąk. Więcej kompleksów leśnych pojawia się w dolnym odcinku. Są to typowe dla tych obszarów bory mieszane sosnowo-dębowe. Wyjątkowe okazy dębów będących pomnikami przyrody zobaczyć można w Cyganówce, w tym Dąb Dwernickiego (dąb szypułkowy) o obwodzie pnia sięgającym ponad 600 cm. Bieg Wilgi jest nieuregulowany. Częste na niej kiedyś młyny uległy zniszczeniu w okresie PRL-u, co powoduje jest stopniowy powrót do naturalnego stanu. Rzeką łagodnie meandruje przecinając piaszczyste skarpy o zboczach sięgających kilku metrów.

Najciekawsze zabytki na szlaku to:

- XVII – wieczny, drewniany o barokowym wnętrzu kościół w Zwoli Poduchownej.
- Neorenesansowy pałac Gąssowskich z 1880 r. wraz ze 150-letnim parkiem.

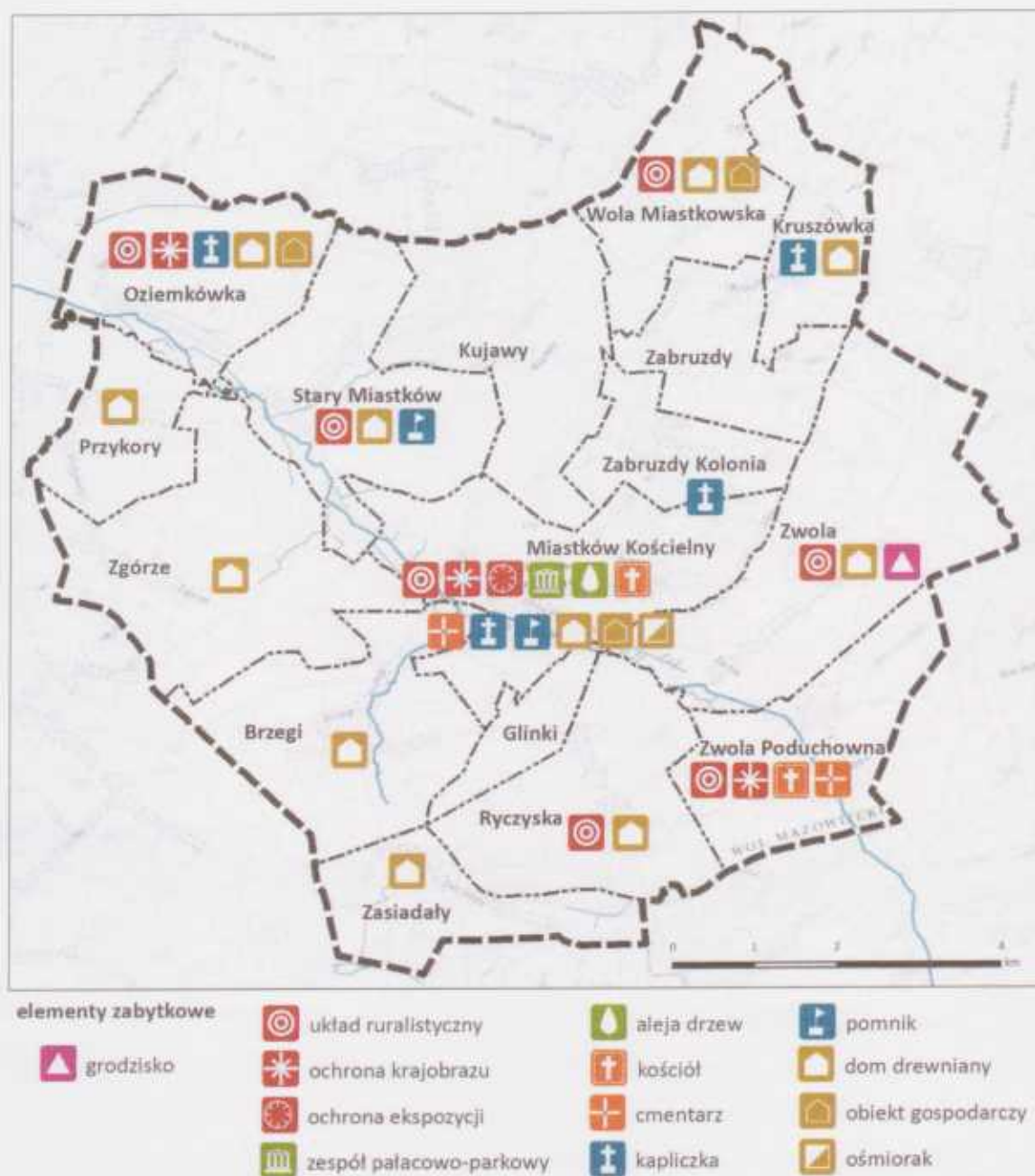
- Klasycystyczny dwór z pierwszej ćwierci XIX w. w Głoskowie.
- Zabytkowa wieś Rębków z zachowanymi drewnianymi domami, grobowcami z epoki kamienia oraz 140 – letnią drewnianą szubienicą.
- Garwolin – młyn, XIX – wieczne drewniane domy rozproszone wśród nowszej zabudowy.

1.3.6. Obiekty dziedzictwa kulturowego ³

Na terenie gminy Miastków Kościelny znajduje się wiele zabytków. Najliczniejszą grupę tworzą domy drewniane, których jest 29. Rozmieszczone są one w całej gminie. W Miastkowie Kościelnym, Zwoli, Zwoli Poduchownej, Oziemkówce, Starym Miastkowie oraz Ryczyskach znajdują się wartościowe układy ruralistyczne wraz z zielenią, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych wraz z siecią drożną. Do zabytkowych obiektów sakralnych należą dwa kościoły, dwa cmentarze oraz liczne kapliczki. Architektura rezydencjonalna reprezentowana jest przez zespół pałacowo-parkowy w Miastkowie Kościelnym. Ustanowiono ponadto trzy strefy ochrony krajobrazu oraz jedną ochronę ekspozycji.

³ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Mapa 2 Elementy zabytkowe w gminie Miastków Kościelny

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miastków Kościelny

Najwartościowsze zabytki w gminie Miastków Kościelny to:

Kościół parafialny Nawiedzenia Najświętszej Panny Marii w Miastkowie Kościelnym

Został wzniesiony w II połowie XV w. Po pożarze oraz zniszczeniach na przełomie XVI i XVII w. kościół został powiększony i przebudowany. W świątyni znajduje się renesansowa płyta nagrobna Jana Prażmowskiego – właściciela Miastkowa z w końcu XVI w. Jest to jedyna tego typu płyta nagrobna na Mazowszu, reprezentująca typ małopolski tj. z kartuszem herbowym pośrodku. Do zespołu świątyni należy również zabytkowa plebania z 1883 r. oraz drewniany budynek organistówki.

Kościół parafialny p.w. św. Anny w Zwoli Poduchownej

Świątynia została wzniesiona w 1687 r. Następnie przebudowywana w 1787 r., 1830 r. oraz 1939 r.. Drewniany kościół posiada zrębową konstrukcję wzmocnioną lisicami, jest oszalowany. Świątynia posadowiona jest na planie krzyża łacińskiego z węższym prezbiterium, dwoma zakrystiami i kruchtą. Wnętrze podzielone jest na nawy trzema parami słupów. Kościół w Zwoli Poduchownej jest jednym z najstarszych zabytków architektury drewnianej na Mazowszu.

Zespół pałacowo – parkowy w Miastku Kościelnym

Jest to rozległy zespół rezydencjonalny, do którego należy założenie pałacowo – parkowe z rozbudowaną częścią folwarczną. Neorenesansowy pałac oraz murowane budynki gospodarcze pochodzące z II poł. XIX w. Obecnie zostały one wyremontowane przez prywatnego właściciela i służą do organizacji wesel oraz innych imprez okolicznościowych. Wokół pałacu rozciąga się park o układzie swobodnym, gdzie istotnymi kompozycjami są aleje drzew i układ wodny. Wśród starodrzewu dominują nasadzenia jesionów, lip drobnolistnych i kasztanowców białych. Szczególną uwagę zwraca grabowa aleja łączące zespół pałacowy z kościołem parafialnym.

Zabudowa drewniana

Wśród historycznej zabudowy na terenie gminy Miastków Kościelny, zdecydowaną większość stanowią drewniane budynki mieszkalne. Przeważa typ domu szeroko frontowego, dwutraktowego, o dośrodkowym układzie pomieszczeń, zwykle przykryte dachem dwuspadowym, rzadziej naczółkowym. Wiele obiektów posiada tradycyjne dla tego typu zabudowy zdobienia – szczyty, listwy podokapowe, nadokienniki, ganki, okiennice. Stan techniczny chałup jest niezadowalający.

Zabytkowe cmentarze

Znajdują się one w Miastkowie Kościelnym oraz w Zwoli Poduchownej

Kapliczki, figury i krzyże przydrożne

Na obszarze gminy występują liczne kapliczki, figury i krzyże przydrożne, datowane na XIX w. i I poł. XX w. Wiele z kapliczek to słupy bądź filary z wnękami, w których umieszczono figury świętych. Jedną z najcenniejszych jest kapliczka w Ryczyskach, w której znajduje się drewniana figura św. Jana Nepomucena.

Na terenie gminy Miastków Kościelny zlokalizowanych jest kilkadziesiąt obiektów zabytkowych. Spośród nich 4 objęte są ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków, zgodnie z poniższym wykazem:

Tabela 27 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków mazowieckiego

lp.	miejsowość	obiekt/obszar		czas powstania	numer rejestru	data wpisu do rejestru
1	Miastków Kościelny	kościół parafialny, p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda		4 ćw. XV, gruntownie przebudowany w 1901-1902 r.	A-412 (d. A-80)	22.03.1962 r.
2	Miastków Kościelny	2a	zespół pałacowy: - pałac - rządcówka - spichlerz - gorzelnia - magazyn spirytusu	2 poł. XIX w.	A-330	30.12.1984 r.
		2b	park		A-105	19.05.1976 r.
3	Zwola Poduchowna	3a	kościół parafialny p.w. św. Anny	1687 r., 1787 r. XIX w.	A-415 (d. A-83)	22.03.1962 r.
		3b	dzwonnica	XVIII w.		
4	Zwola	grodzisko		wczesne średniowiecze	A-58/276	11.04.1961 r.

W Gminnej Ewidencji Zabytków umieszczony jest 50 obiektów. Największe ich liczba występuje w Miastkowie Kościelnym, a także w Zwoli Poduchownej, Oziemkówce, Woli Miastkowskiej. Wśród budynków zabytkowych największą grupę stanowi drewniana zabudowa mieszkalna, często również występują zabytkowe obiekty gospodarcze.

Tabela 28 Wykaz obiektów ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków

lp.	miejsowość	obiekt/obszar	czas powstania
1	Brzegi	dom nr 60, drewniany	30-XX w.
2	Brzegi	dom nr 70, drewniany	20-XX w.
3	Kolonia - Zabrudzy	kapliczka przydrożna	1 poł. XX w.
4	Kruszkówka	dom nr 9, drewniany	30-XX w.
5	Kruszkówka	kapliczka przydrożna	50-XX w.
6	Miastków Kościelny	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
7	Miastków Kościelny	brama z ogrodzeniem w zespole kościoła par. p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	pocz. XX w.

8	Miastków Kościelny	plebania w zespole kościoła par. p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	1883 r.
9	Miastków Kościelny	organistówka w zespole kościoła parafialnego p.w. Nawiedzenia NMP i św. Leonarda	2 poł. XIX w.
10	Miastków Kościelny	cmentarz parafialny	2 poł. XIX w.
11	Miastków Kościelny	ośmiorak w zespole pałacowym	1909 r.
12	Miastków Kościelny	obora w zespole pałacowym	pocz. XX w.
13	Miastków Kościelny	aleja wiodąca z pałacu do kościoła	pocz. XX w.
14	Miastków Kościelny	kapliczka przydrożna z figurą Matki Boskiej	1928 r.
15	Miastków Kościelny	dom przy ul. Górnej nr 1, drewniany	30-XX w.
16	Miastków Kościelny	dom przy ul. Szkolnej nr 16, drewniany	30-XX w.
17	Miastków Kościelny	pomnik poświęcony poległym żołnierzom polskim w II wojnie światowej	1966 r. i 1985 r.
18	Oziemkówka	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
19	Oziemkówka	dom nr 33, drewniany	30-XX w.
20	Oziemkówka	dom nr 43, drewniany	30-XX w.
21	Oziemkówka	dom nr 44, drewniany	30-XX w.
22	Oziemkówka	dom nr 46, drewniany	poł. XX w.
23	Oziemkówka	dom nr 50, drewniany	30-XX w.
24	Oziemkówka	dom nr 54, drewniany	30-XX w.
25	Oziemkówka	dawna mleczarnia, szkoła, świetlica murowana	pocz. XX w.
26	Oziemkówka	krzyż upamiętniający egzekucję polskiego powstańca 1863 r.	współczesny
27	Przykory	dom nr 10, drewniany	30-XX w.
28	Przykory	dom nr 17, drewniany	30-XX w.
29	Ryczyska	dom nr 10, drewniany	30-XX w.

30	Ryczyska	dom nr 23, drewniany	pocz. XX w.
31	Ryczyska	dom nr 43, drewniany	30-XX w.
32	Ryczyska	dom nr 44, drewniany	30-XX w.
33	Stary Miastków	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
34	Stary Miastków	dom nr 3, drewniany	30-XX w.
35	Stary Miastków	dom nr 66, drewniany	30-XX w.
36	Stary Miastków	pomnik – miejsce pamięci poświęcone posterunkowym poległym w 1940 i 1943 r.	współczesny
37	Wola Miastkowska	dom nr 53, drewniany	30-XX w.
38	Wola Miastkowska	dom nr 58, drewniany	pocz. XX w.
39	Wola Miastkowska	dom nr 67, drewniany	30-XX w.
40	Wola Miastkowska	kuźnia naprzeciwko domu nr 20	poł. XX w.
41	Zasiadały	dom nr 32, drewniany	30-XX w.
42	Zgórze	dom nr 41, drewniany	30-XX w.
43	Zwola	układ przestrzenny miejscowości	XV-XIX w.
44	Zwola	dom nr 3, drewniany	20-XX w.
45	Zwola	dom nr 48, drewniany	20-XX w.
46	Zwola	dom nr 49, drewniany	pocz. XX w.
47	Zwola	dom nr 56, drewniany	30-XX w.
48	Zwola	dom nr 67, drewniany	pocz. XX w.
49	Zwola	dom nr 108, drewniany	30-XX w.
50	Zwola Poduchowna	cmentarz parafialny	XIX w.

Stan zachowania obiektów zabytkowych nie jest zadowalający. Najlepiej zachowane i utrzymane są kościoły, od niedawna również zespół pałacowo – parkowy. Niestety, cenne zespoły mieszkaniowej zabudowy drewnianej pozostają w złej kondycji.

1.3.7. Infrastruktura komunikacyjna

Gmina Miastków Kościelny znajduje się na wschodnim skraju województwa mazowieckiego. Położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta powiatowego. Dzieli ją od Garwolina 20 km. Przez gminę nie przebiegają żadne istotne szlaki komunikacyjne o charakterze krajowym i wojewódzkim. Układ drogowy tworzy system dróg powiatowych – o łącznej długości 47 km (odcinki znajdujące się na terenie gminy) oraz dróg gminnych o łącznej długości 49 km. Połączenia ze miastem powiatowym, oraz reszta kraju zapewniają drogi w sąsiednich gminach. Od zachodu przebiega droga krajowa nr 17 relacji Warszawa– Lublin – Hrebenne, której część na odcinku obwodnicy Garwolina stanowi drogę ekspresową. W przyszłości cały odcinek pomiędzy Warszawą a Lublinem ma zostać przebudowany i uzyskać status drogi ekspresowej. Odległość Miastkowa Kościelnego do wymienionych stolic województw wynosi odpowiednio 80 i 105 km. Na północ od gminy przebiega droga krajowa nr 76 o charakterze regionalnym relacji Wilga – Garwolin – Wilchta – Stoczek Łukowski – Łuków. Ponadto w niedalekim sąsiedztwie będą drogi wojewódzkie: nr 805 łącząca powiat otwocki z garwolińskim (relacja Dziecinów – Osieck – Wilchta) oraz nr 807 łącząca powiat łukowski z garwolińskim (relacja Łuków – Żelechów – Maciejowice).

Tabela 29 Drogi powiatowe w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nr	Przebieg	Długość
1	Nr 36539 -	Garwolin - Miastków Kościelny	- dł. 7,99 km
2	Nr 36541 -	Wilchta - Oziemkówka	- dł. 0,690 km
3	Nr 36542 -	Miastków Kościelny - Wola Miastkowska - Borowie	- dł. 6,263 km
4	Nr 36543 -	Miastków Kościelny - Jagodne - Prawda Stara	- dł. 6,030 km
5	Nr 36544 -	Zwola Poduchowna - Ciechomin	- dł. 0,860 km
6	Nr 36545 -	Miastków Kościelny - Żelechów	- dł. 5,341 km
7	Nr 36547 -	Miastków Kościelny - Ryczyska - Gózek	- dł. 4,317 km
8	Nr 36548 -	Brzegi - Kalinów - Garwolin	- dł. 3,660 km
9	Nr 36549 -	Miastków Kościelny - Brzegi - Garwolin	- dł. 4,163 km

10	Nr 36550 -	Miastków Kościelny - Przykory	- dł. 6,090 km
----	------------	-------------------------------	----------------

Wszystkie drogi powiatowe posiadają nawierzchnie utwardzone. Obecnie część dróg znajduje się w złym stanie technicznym. Administracyjnie drogami powiatowymi na terenie gminy Miastków Kościelny zarządza Zarząd Dróg Powiatowych w Garwolinie.

Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej gminy składa się z sieci dróg gminnych. Część z nich posiada nawierzchnię asfaltową, betonową, brukową, umocnioną żużlem, tłucznem, a w części nawierzchnię gruntową.

Tabela 30 Drogi gminne w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Numer	Przebieg i długość
1	3626001	Zgórze – grunty gminy Górzno – 0,620 km
2	3626002	Zgórze – Chęciny gmina Górzno – 1,230 km
3	3626003	Zasiadały – Łąki gmina Górzno – 0,890 km
4	3626004	Zwola – grunty gmina Woła Mysłowska – 1,830 km
5	3626005	Kujawy (droga powiatowa 36542)- Stary Miastków – 1,660 km
6	3626006	Oziemkówka – Filipówka gmina Borowie – 2,150 km
7	3626007	Stary Miastków – Zgórze (droga powiatowa 36550) – 3,100 km
8	3626008	Oziemkówka – grunty gminy Borowie – 1,680 km
9	3626009	Miastków Kościelny – Brzegi – 1,710 km
10	3626010	Ryczyska – Glinki (droga powiatowa 36547) – 1,950 km
11	3626011	Zasiadały (droga powiatowa 36548) – grunty gminy Żelechów - 3,250 km
12	3626012	Kujawy – Zabruzdy Kolonia (droga powiatowa 36543) - 1,750 km
13	3626013	Woła Miastkowska (droga powiatowa 36542) – Kruszówka - 2,180 km
14	3626014	Zabruzdy Kolonia (droga powiatowa 36543) – Zwola - 3,420 km
15	3626015	Zwola (droga powiatowa 36545) – Ryczyska – 2,010 km
16	3626016	Zwola (droga powiatowa 36545) – grunty gminy Stoczek Łukowski – 4,590 km
17	3626017	Zwola Poduchowna (droga powiatowa 36544) – Zwola – 1,990 km

18	3626018	Zasiadały (droga gminna 3626011) – grunty gminy Żelechów - 0,430 km
----	---------	---

Komunikacja publiczna opiera się na transporcie autobusowym. Przez teren gminy nie przebiega żadna linia kolejowa. Połączenia autobusowe z Miastka Kościelnego zapewniają lokalne połączenia wewnątrz gminy z innymi miejscowościami, z sąsiednimi gminami tj. Garwolinem (18 połączeń w dni powszednie) oraz Żelechowem (8 połączeń w dni powszednie), jak również z Warszawą (3 połączenia, w tym 1 tylko w dni powszednie)⁴.

1.4. Strefa gospodarcza

1.4.1. Struktura gospodarcza gminy

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (wg stanu na dzień 13.12.2016) w gminie Miastków Kościelny zarejestrowanych jest 166 podmiotów gospodarczych. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. w 2015 r. wynosiła 484,3. W porównaniu ze średnią dla kraju oraz województwa mazowieckiego są to wartości bardzo niskie. Odpowiednio 2 oraz 3,5 mniejsze. Gmina również niekorzystnie wypada na tle całego powiatu, w którym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest o połowę razy więcej podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON. Należy jednak zauważyć, że w okresie 2011-2015 w gminie następuje stopniowy wzrost ich liczby. W ciągu 5 lat w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest więcej podmiotów gospodarczych o 42,2. Wzrost ten jednak następuje głównie

Tabela 31 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	1014,7	1004,2	1031,7	1057,3	1070,6	1088,6
województwo mazowieckie	1293,0	1277,2	1318,8	1363,6	1391,3	1432,1
powiat garwoliński	645,4	639,9	655,4	676,7	674,7	679,9
gmina Miastków Kościelny	447,3	442,1	466,4	482,2	482,3	484,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Liczba nowo zarejestrowanych w REGON podmiotów na 10 tys. mieszkańców również znacznie odbiega od średniej dla kraju, województwa oraz powiatu. Odpowiednio 3, 4 oraz 2 krotnie. Natomiast liczba podmiotów wyrejestrowanych jest mniejsza od średniej dla kraju, województwa. Dane wskazują, że aktywność gospodarcza w gminie nie jest wysoka.

Tabela 32 Jednostki nowo wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	104,4	89,8	93,0	94,9	92,9	93,6
województwo mazowieckie	126,3	108,8	114,8	123,3	120,4	128,1
powiat garwoliński	76,8	62,3	63,7	65,6	61,0	63,1

⁴ <https://www.e-podroznik.pl> stan na dzień 13.12.2016 r.

gmina Miastków Kościelny	47,3	45,5	45,8	46,4	32,2	28,5
--------------------------	------	------	------	------	------	------

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Tabela 33 Jednostki wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Polska	61,7	99,6	65,5	70,1	79,2	76,0
województwo mazowieckie	63,8	121,4	71,7	77,2	90,4	84,7
powiat garwoliński	43,6	62,2	44,7	43,7	54,8	53,9
gmina Miastków Kościelny	29,6	49,5	17,9	26,2	24,1	28,5

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Liczba podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne na przestrzeni 2012-2015 utrzymuje się na podobnym poziomie. Wyłączając osoby fizyczne prowadzące wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne, które nie są ujęte w rejestrze podmiotów gospodarki narodowej, głównym obszarem działalności gospodarczej w gminie jest handel tj. sekcja G klasyfikacji PKD (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) oraz F (budownictwo). Wśród osób fizycznych stanowiły one odpowiednio 28% i 26% wszystkich podmiotów. W latach 2012-2015 ich liczba pozostawała na podobnym poziomie. W tym okresie nieznaczny spadek można zaobserwować w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), natomiast wzrost w sekcji C (przetwórstwo przemysłowe).

Tabela 34 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007

Branża	2012	2013	2014	2015
ogółem	171	180	177	177
Sekcja A	8	9	7	6
Sekcja B	0	0	0	0
Sekcja C	11	13	13	14
Sekcja D	0	0	0	0
Sekcja E	1	1	1	1
Sekcja F	41	46	45	46
Sekcja G	51	46	50	50
Sekcja H	21	24	22	20
Sekcja I	2	3	2	2
Sekcja J	1	1	1	2
Sekcja K	10	11	11	11
Sekcja L	0	0	0	0
Sekcja M	6	8	8	7
Sekcja N	5	6	5	5
Sekcja O	0	0	0	0
Sekcja P	0	0	1	1
Sekcja Q	2	1	1	2
Sekcja R	4	4	4	3

Sekcje S, T, U	8	7	6	7
----------------	---	---	---	---

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Dominującą branżą wśród osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej w gminie jest sekcja O (Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne), S i T (Pozostała działalność usługowa i Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) oraz P (Edukacja).

Tabela 35 Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007

Branża	2012	2013	2014	2015
ogółem	61	60	61	61
Sekcja A	1	1	1	1
Sekcja B	0	0	0	0
Sekcja C	5	5	5	5
Sekcja D	0	0	0	0
Sekcja E	0	0	0	0
Sekcja F	4	4	4	4
Sekcja G	9	9	9	9
Sekcja H	1	1	1	1
Sekcja I	0	0	0	0
Sekcja J	0	0	0	0
Sekcja K	0	0	0	1
Sekcja L	1	1	1	1
Sekcja M	1	1	1	1
Sekcja N	0	0	0	0
Sekcja O	13	13	13	13
Sekcja P	8	6	6	6
Sekcja Q	2	2	2	2
Sekcja R	7	7	7	7
Sekcje S i T	9	10	11	10
Sekcja U	0	0	0	0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>, data pobrania 2016.12.10

Największe przedsiębiorstwo w gminie Miastków Kościelny POL AGROS produkuje ogrodzenia metalowe i drewniane. Kolejne świadczy usługi transportowe. Pozostali najwięksi pracodawcy to instytucje publiczne tj. urząd gminy oraz szkoły.

Tabela 36 Najwięksi przedsiębiorcy w gminie Miastków Kościelny

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1	POL-AGROS	Oziemkówka
2	Usługi Transportowe Janusz Wołoszka	Miastków Kościelny
3	Urząd Gminy	Miastków Kościelny
4	Placówki Oświatowe	Miastków Kościelny, Zgórz, Zwola, Brzegi

Źródło: Urząd Gminy

1.5. Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa pozwoliła na określenie obszarów zdegradowanych w gminie Miastków Kościelny. Została ona opracowana na podstawie danych ilościowych dla wszystkich sołectw. Na podstawie zebranych danych zostały wyliczone wskaźniki, które zostały porównane z wartością wskaźników dla całej gminy. Na tej podstawie zostały wyznaczone obszary gminy, na których widoczna jest gorsza sytuacja w stosunku do gminy. W przeprowadzonej analizie oparto się na następującym katalogu wskaźników:

- (W1) Liczba osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 30.11.2016)
- (W2) Liczba osób bezrobotnych do 30 r. ż. w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 30.11.2016)
- (W3) Liczba osób bezrobotnych powyżej 60 r. ż. w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 30.11.2016)
- (W4) Liczba osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 30.11.2016)
- (W5) Liczba przestępstw w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W6) Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W7) Liczba rodzin objętych wsparciem OPS ze względu na ubóstwo w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W8) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na alkoholizm w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W9) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W10) Liczba rodzin objętych pomocą OPS ze względu na bezrobocie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: za 2015 r.)
- (W11) Wskaźnik depopulacji w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców (średnia z ostatnich 5 lat; liczba ludności na początku roku bazowego 2011 - 100%) (stan: 31.12.2015 r.)
- (W12) Aktywność społeczna - liczba organizacji pozarządowych w poszczególnych sołectwach (stan: za 2016 r.)
- (W14) Liczba osób z dostępem do kanalizacji lub przydomowej oczyszczalni w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 31.12.2015 r.)
- (W15) Wskaźnik aktywności gospodarczej - zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców sołectwa (stan: 31.12.2015 r.)

Tabela 37 Wartości wskaźników opracowane na podstawie danych ilościowych

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12	W13	W14	Suma wartości wskaźników niekorzystnych w stosunku do średniej dla całej gminy
Brzegi	5,04%	2,13%	0,00%	1,55%	0,19%	1,74%	1,55%	0,97%	1,16%	0,78%	-0,04%	2	25%	0,0058	9
Glinki	7,81%	3,13%	0,00%	3,13%	0,00%	1,56%	1,56%	0,00%	0,00%	0,00%	-0,12%	1	0%	0,0000	7
Kruszówka	2,65%	0,88%	1,77%	0,88%	0,00%	0,88%	0,00%	0,88%	0,88%	0,00%	-2,37%	1	54%	0,0000	6
Kujawy	3,88%	2,16%	0,00%	1,29%	0,43%	1,29%	0,86%	0,43%	0,86%	0,86%	-1,60%	0	33%	0,0129	7
Miastków Kościelny	7,90%	2,01%	0,29%	1,44%	2,30%	1,58%	1,15%	0,29%	0,57%	0,57%	-0,26%	3	100%	0,0259	5
Oziemkówka	8,23%	3,03%	0,87%	3,03%	1,30%	0,87%	0,87%	0,43%	0,00%	0,43%	-0,78%	0	98%	0,0043	8
Przykory	7,35%	1,76%	0,59%	2,06%	0,59%	1,47%	1,47%	0,88%	0,88%	0,88%	-0,58%	1	0%	0,0176	9
Ryczyska	3,47%	0,77%	0,77%	0,77%	0,77%	0,77%	0,39%	0,39%	0,00%	0,00%	-1,51%	1	40%	0,0000	4
Stary Miastków	6,05%	2,09%	0,23%	1,63%	0,47%	1,16%	1,16%	0,47%	0,70%	0,93%	-0,47%	1	100%	0,0163	5
Wola Miastkowska	3,91%	1,56%	0,78%	1,17%	1,17%	0,78%	0,00%	0,39%	0,00%	0,00%	0,39%	1	2%	0,0313	3
Zabruzdy	5,88%	2,26%	0,00%	1,81%	1,36%	2,71%	1,36%	0,45%	1,81%	1,81%	0,08%	1	38%	0,0362	9
Zabruzdy Kolonia	5,26%	0,75%	0,75%	0,75%	0,00%	3,01%	3,01%	1,50%	0,75%	1,50%	-1,20%	0	47%	0,0000	8

Zasiadały	10,77%	3,08%	2,31%	3,08%	3,08%	5,38%	3,85%	1,54%	2,31%	3,08%	-1,21%	2	18%	0,0154	13
Zgórze	3,60%	1,26%	0,00%	0,90%	0,54%	0,72%	0,36%	0,00%	0,54%	0,54%	0,25%	2	45%	0,0216	1
Zwola	3,11%	1,10%	0,37%	0,92%	1,65%	1,28%	1,10%	0,73%	0,92%	0,73%	-0,91%	2	100%	0,0147	4
Zwola Poduchowna	5,39%	2,90%	0,41%	1,66%	1,66%	2,90%	1,24%	0,00%	1,66%	0,83%	-1,46%	0	24%	0,0166	11
gmina Miastków Kościelny	5,46%	1,83%	0,40%	1,47%	1,07%	1,53%	1,11%	0,52%	0,79%	0,75%	-0,55%	-	55,87%	0,0161	6,8125

Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Miastków Kościelny, Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym, Powiatowego Urzędu Pracy w Garwolinie oraz Komendy Powiatowej w Garwolinie Posterunek Policji w Miastkowie Kościelnym

Legenda

Wartość wskaźnika korzystna w stosunku do ogólnej wartości dla gminy
Wartość wskaźnika niekorzystna w stosunku do ogólnej wartości dla gminy

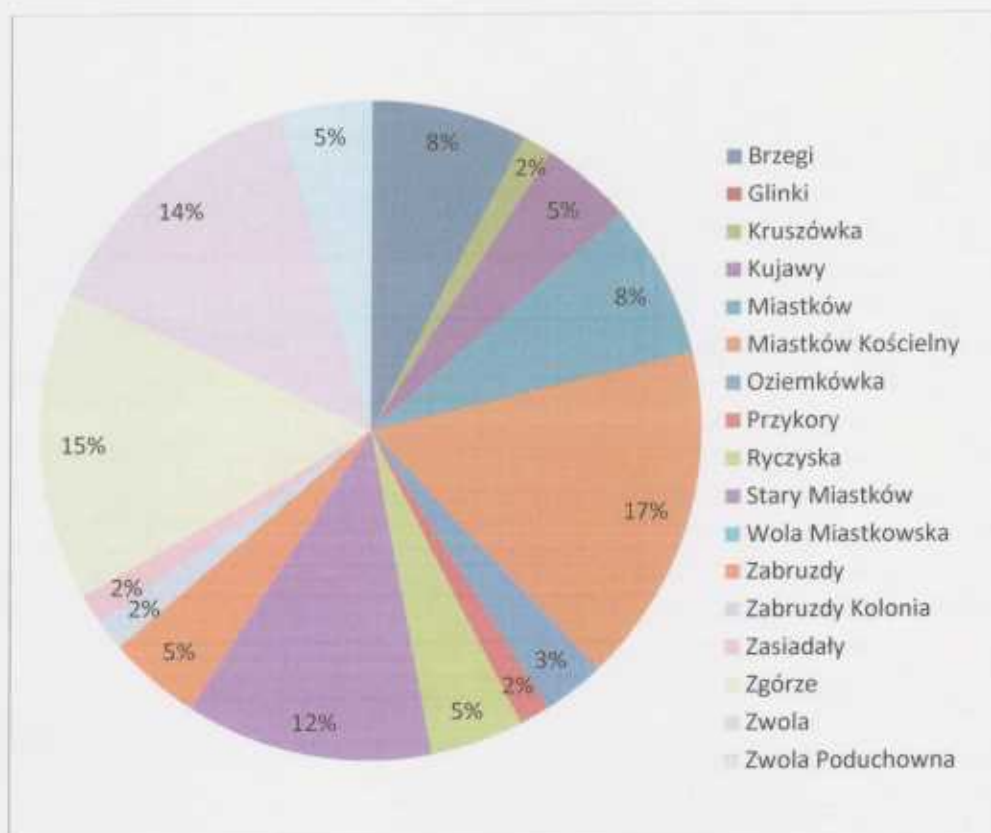
Na podstawie analizy wskaźnikowej zostały określone obszary zdegradowane w gminie Miastków Kościelny. Są to:

- Brzezi
- Glinki
- Kujawy
- Oziemkówka
- Przykory
- Zabruzdy
- Zabruzdy Kolonia
- Zasiadały
- Zwola Poduchowna

1.6. Wnioski z badania ilościowego CAPI

W ramach diagnozy zostało przeprowadzone badanie ankietowe (CAPI) wśród 66 mieszkańców gminy Miastków Kościelny. Wzięli w niej udział mieszkańcy z niemal wszystkich sołectw gminy Miastków Kościelny. Nie wypełnili ankiety jedynie mieszkańcy Glinki i Wola Miastkowska.

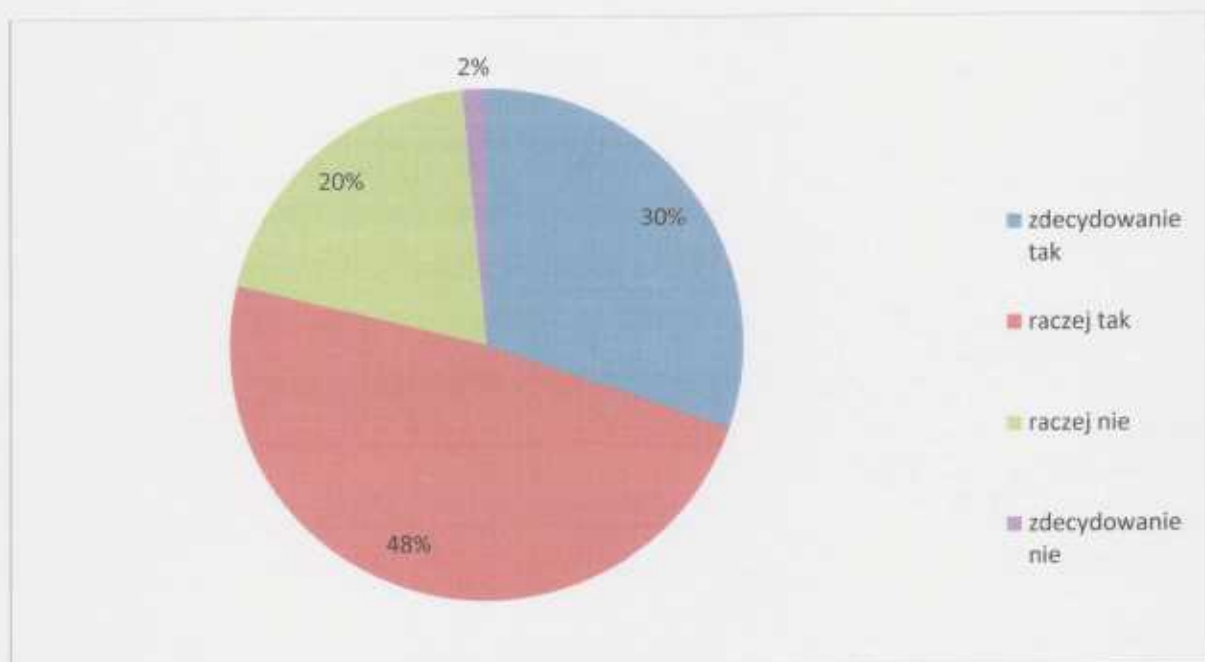
Wykres 5 Udział procentowy miejscowości, z których pochodzili respondenci

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Respondenci uznali, że gmina Miastków Kościelny wymaga programu ożywienia gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego. Wskazało tak 78,8% respondentów, z czego zdecydowanie tak podało 30,5%. Należy jednak zauważyć, że niemal, co piąty mieszkaniec nie widzi potrzeby przygotowywania Programu Rewitalizacji dla gminy.

Wykres 6 Czy Pana/Pani zdaniem gmina Miastków Kościelny wymaga ożywienia gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego?

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

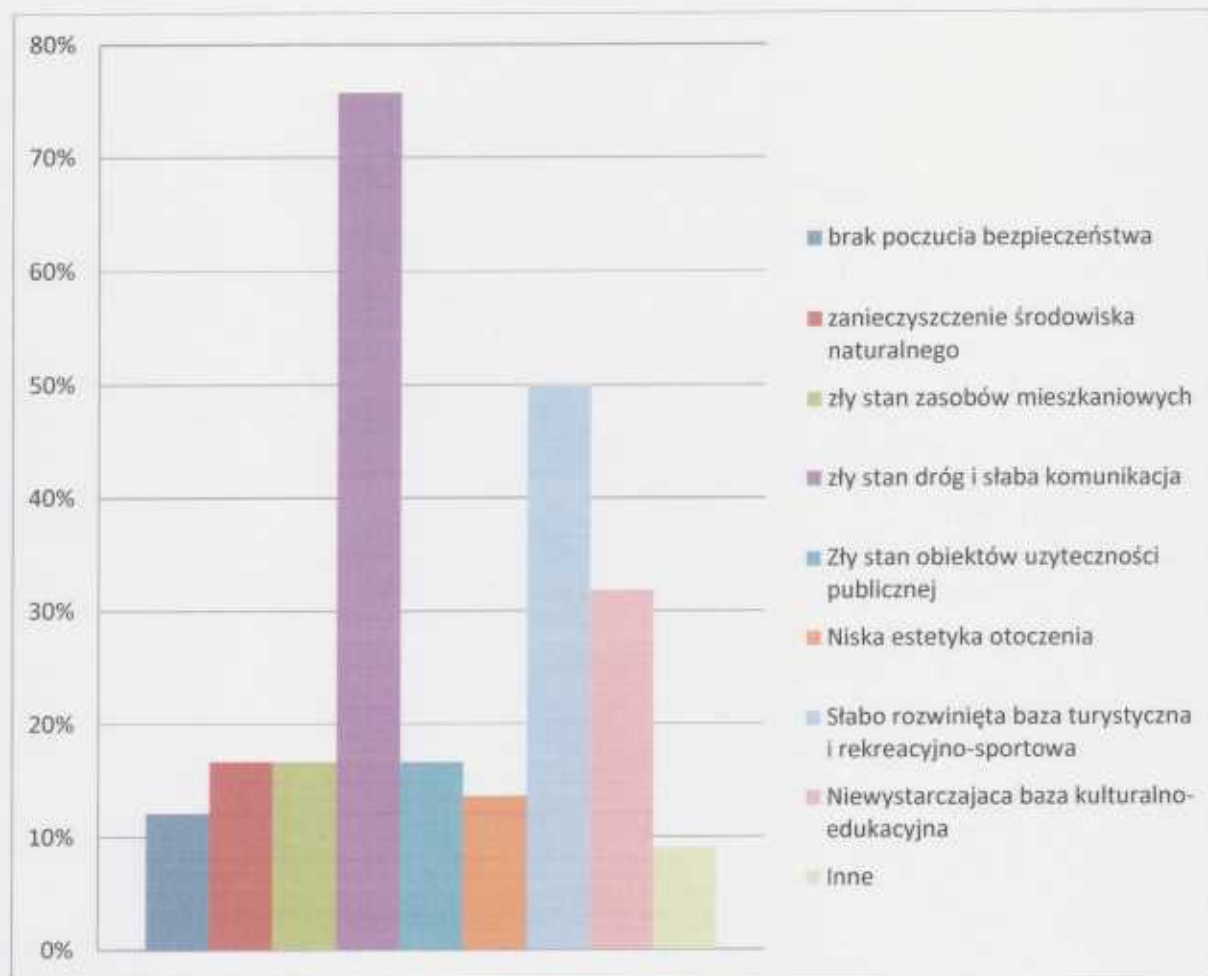
Respondenci za najważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny uznali:

- zły stan dróg i słaba komunikacja – 76% wskazań
- Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno-sportowa – 50% wskazań
- Niewystarczająca baza kulturalno-edukacyjna – 32% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazywano:

- brak zakładów pracy
- brak światłowodu z Internetem
- brak ciągów pieszych, chodników
- brak sieci gazowej
- zły stan dróg dojazdowych do pola
- komunikacja publiczna odchodzi tylko z Miastkowa Kościelnego. Ludzie z innych wsi nie mają możliwości korzystania z busów. Brak komunikacji na trasie Zwola przez wieś Suchowola odcina mieszkańców i nie pozwala dzieciom dojechać na zajęcia pozalekcyjne. W Suchowoli dotyczy to około 15 dzieci.

Wykres 7 Najpoważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Mieszkańcy za najpoważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny uznali:

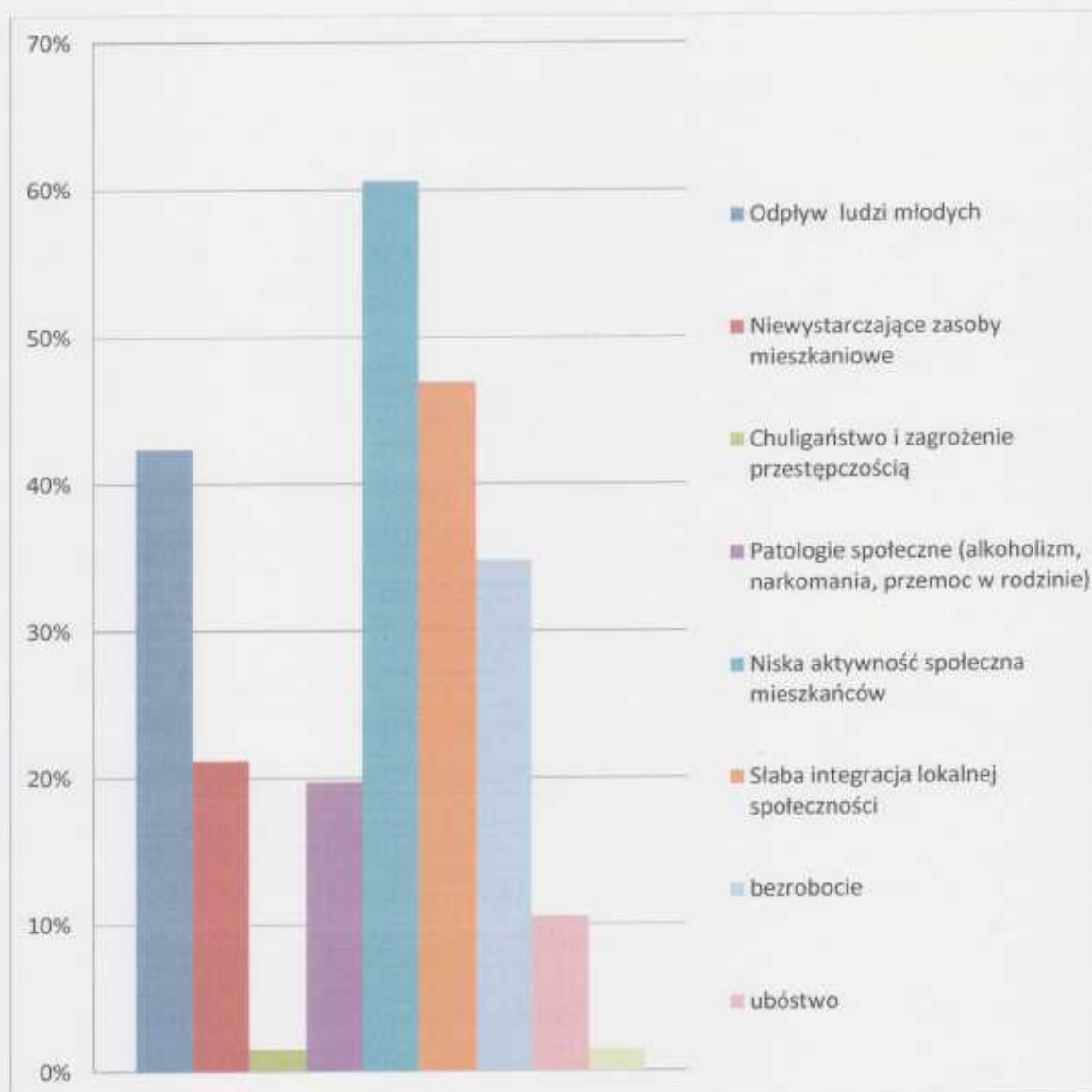
- Niska aktywność społeczna mieszkańców – 61% wskazań
- Słaba integracja lokalnej społeczności – 47% wskazań
- Odływ ludzi młodych – 42% wskazań
- bezrobocie – 35% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazywano:

- brak imprez masowych

- brak miejsc przyjaznym dzieciom, ich rozwojowi
- brak miejsc do integracji społecznej
- brak placów zabaw

Wykres 8 Najpoważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

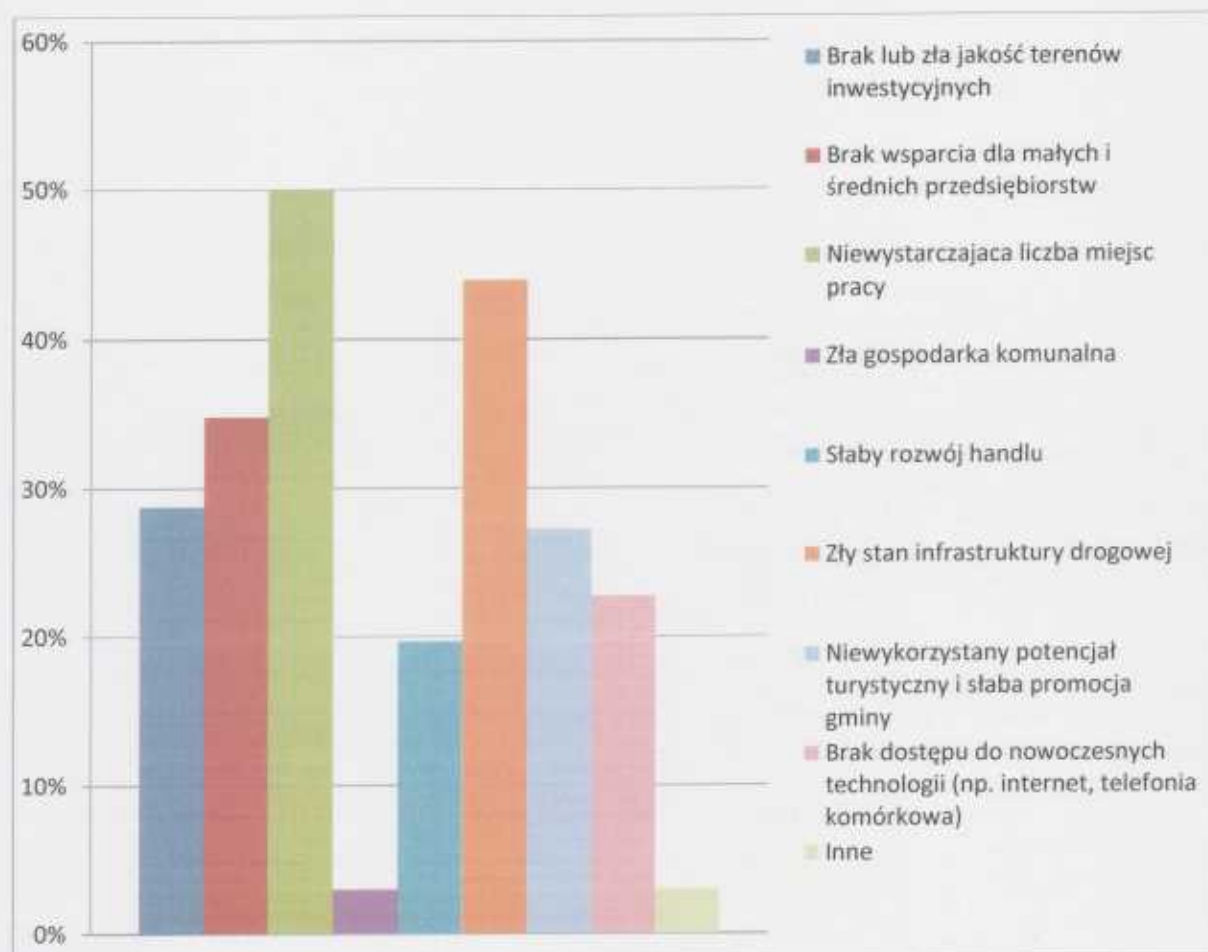
Respondenci za najważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny uznali:

- Niewystarczająca liczba miejsc pracy – 50% wskazań
- Zły stan infrastruktury drogowej – 44% wskazań
- Brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw – 35% wskazań
- Niewykorzystany potencjał turystyczny i słaba promocja gminy – 27% wskazań

Dodatkowo, jako inne wskazano:

- Brak światłowodu

Wykres 9 Najpoważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny

Badanie CAPI na próbie 66 osób.

Wśród respondentów niemal połowa (30) uznała, że wieś Zwola Poduchowna można uznać za obszar zdegradowany i wymaga ona rewitalizacji. 36 mieszkańców było przeciwnego zdania. Gdy poproszono o wskazanie innego obszaru, który można uznać za zdegradowany i powinien zostać poddany rewitalizacji, to większość respondentów nie wpisała żadnego lub wskazała, że:

- uważam, że obszary w naszej gminie są zadbane
- żaden z obszarów gminy
- żadnego
- uważam, że żaden obszar w naszej gminie nie jest zdegradowany
- brak zdania

W 6 przypadkach wskazano inne miejscowości. Były to:

- Ryczyska (2 wskazania)
- Zasiadały - stare budynki oraz odpływ młodych ludzi (2 wskazania)
- Miastków Kościelny - okolice oczyszczalni
- Zwola

Ankiety wypełniło 68% kobiet i 32% mężczyzn. Większość stanowiły osoby w przedziale wiekowym 26-65. Było to 94% osób. 5% stanowiły osoby do 17 r. ż., a 1% w przedziale 18-25. 72% respondentów jest aktywna zawodowo.

2. Założenia Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny

W ramach przygotowania Programu Rewitalizacji dla gminy Miastków Kościelny dokonano dogłębnej diagnozy obszarów problemowych. Opierała się ona na wizji lokalnej, analizie danych zastanych tzn. danych statystycznych, dokumentów strategicznych. Równocześnie podczas prac na dokumencie kluczowym elementem była partycypacja społeczna. Rozumiana, jako aktywny udział mieszkańców gminy w istotnych dla niej, jej mieszkańców lub określonych grup społecznych sprawach. Przejawia się on poprzez włączanie się w proces powstawania dokumentów planistycznych, podejmowania kluczowych decyzji i rozwiązywania problemów lokalnych. Partycypacja społeczna to proces, w którym dwie lub więcej stron współdziałają w przygotowaniu planów, realizacji określonych polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji⁵. Współuczestnictwo mieszkańców zostało wpisane w proces rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy Miastków Kościelny na różnych jego etapach tzn. identyfikacji obszarów problemowych, planowania działań, realizacji oraz monitorowania i ewaluacji. Włączanie szerokiego grona interesariuszy w przygotowanie powyższego dokumentu gwarantuje wysoką skuteczność oraz trwałość zaplanowanych projektów odnoszących się bezpośrednio do potrzeb gminy oraz jej mieszkańców.

Proces konsultacji społecznych w ramach partycypacji społecznej miał charakter dwutorowy - ilościowy oraz jakościowy. Podczas prac nad dokumentem zostało przeprowadzone anonimowe badanie ankietowe (CAWI) wśród mieszkańców różnych miejscowości gminy. Ankiety wypełniło 66 osób. Organizowano również warsztaty ze społecznością lokalną, w których uczestniczyli przedstawiciele samorządu, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz mieszkańców gminy Miastków Kościelny.

2.1. Wnioski i identyfikacja obszarów problemowych

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obecnej sytuacji w gminie Miastków Kościelny oraz uwzględniając wybrane kryteria określone w Rozporządzeniu WE Nr 1828/2006 art. 47 ust.1 oraz kryteria, o których mowa w Ustawie z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji zostały zidentyfikowane najważniejsze problemy podzielone na poszczególne obszary. Poddane zostały one konsultacjom społecznym podczas zorganizowanych warsztatów z mieszkańcami gminy Miastków Kościelny. Pozwoliły one na pogłębienie informacji zebranych podczas diagnozy oraz poznanie obszarów, które wymagają rewitalizacji.

⁵ Jacek Kwiatkowski "Partycypacja społeczna i rozwój społeczny", Warszawa 2003

Tabela 38 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny – sfera społeczna

Sfera Społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
Silne więzi społeczne, sąsiedzkie	Depopulacja gminy
Duże wielopokoleniowe rodziny	Wysokie bezrobocie, które dotyczy w większym stopniu mężczyzn
Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - relatywnie młoda społeczność	Brak oferty spędzania wolnego czasu
Wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców - niska przestępczość	Brak przestrzeni wspólnej w sołectwach
Duża liczba aktywnych organizacji pozarządowych	Brak miejsc sportowo - rekreacyjnych w wielu sołectwach
W wielu sołectwach działają Ochotnicze Straże Pożarne	Największe problemy społeczne wynikają z ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, bezrobocia, alkoholizmu
Mała liczba osób samotnych	Odływ ludzi wykształconych
Brak uzależnień wśród młodzieży	
Dobry poziom szkolnictwa	
Zwiększająca się liczba osób budujących domy letniskowe w gminie - głównie z Warszawy	
Niski poziom bezrobocia	

Tabela 39 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera gospodarcza

Gospodarka	
Bliskość Warszawy i Garwolina pozwala znaleźć zatrudnienie mieszkańcom	Brak wielu dużych zakładów pracy
Niski poziom bezrobocia	Prawie połowa gospodarstw rolnych nie przekracza 5 ha
Atrakcyjne ceny nieruchomości oraz ziemi, np. dla mieszkańców Warszawy	Duża część mieszkańców utrzymuje się z rolnictwa

	Bardzo mała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców
	Głównie sezonowe oferty pracy
	Mała oferta turystyczna m.in. niewielka liczba miejsc noclegowych
	Ukryte bezrobocie
	Mała liczba otwieranych działalności gospodarczych

Tabela 40 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera przyrodnicza

Przyrodnicza	
Czysta rzeka Wilga, w której m.in. żyją bobry	Niski ilość opadów rocznych, co niekorzystnie wpływa na rolnictwo
Czyste środowisko	Brak na terenie gminy obszarów chronionych
Mało intensywne rolnictwo	Niska lesistość
Malownicza okolica	Tereny zalewane przez występującą z brzegów rzekę Wilgę

Tabela 41 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera techniczno-infrastrukturalna

Techniczno-Infrastrukturalny	
Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa	Drogi gminne w złym stanie technicznym
Przychodnia lekarska	Słabo rozwinięta sieć kanalizacji
Relatywnie dużo zabytków m.in. jeden z najstarszych na Mazowszu drewniany kościół, drewniana zabudowa	Słabo rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna
Bliskość drogi krajowej nr 17	Zły stan techniczny zabytków, szczególnie domów drewnianych
Tanie działki inwestycyjne	Brak dostępu do szerokopasmowego internetu
Boiska we wsiach Miastków Kościelny, Zgórze, Przykory, Zwola, Stary Miastków	Brak żłobków i klubów malucha
	Brak domu kultury
	Brak chodników i oświetlenia
	Słaba komunikacja w gminie Miastków Kościelny

Podczas przeprowadzonych warsztatów uczestnicy wskazali również propozycję zmian w gminie, obszary do poprawy. Dotyczyły one wsi Zwola Poduchowna oraz całej gminy Miastków Kościelny. Zostały one podzielone na poszczególne sfery.

Sfera Społeczna

Zwola Poduchowna

- powstanie wspólnej przestrzeni dla mieszkańców Zwoli Poduchownej
- powstanie miejsca spotkań dla grupy AA
- Organizacja festynów okolicznościowych np. odpustów w Zwoli Poduchownej
- organizacja spotkań tematycznych, szkoleń, imprez okolicznościowych, np. sylwestra, potańcówek
- wybudowanie placu zabaw
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- zajęcia fitness

gmina Miastków Kościelny

- organizacja zajęć oraz zawodów sportowych
- stworzenie miejsc spotkań dla organizacji pozarządowych i innych grup społecznych, np. ministrantów
- stworzenie przyjemnych i ciekawych miejsc wypoczynku dla turystów
- integracja mieszkańców
- zapewnienie czasu wolnego dla młodzieży

Sfera infrastrukturalno-przestrzenna

Zwola Poduchowna

- modernizacja boiska sportowego w Zwoli Poduchownej
- modernizacja świetlicy w Zwoli Poduchownej
- modernizacja parkingu przed kościołem w Zwoli Poduchownej
- zagospodarowanie terenu wokół kościoła w Zwoli Poduchownej - alejki, ścieżka historyczna, nasadzenia drzew
- modernizacja placu zabaw przy boisku w Zwoli Poduchownej
- modernizacja dróg gruntowych

gmina Miastków Kościelny

- budowa chodników (ciągów pieszych) na terenie całej gminy
- modernizacja boiska sportowego w Ryczyskach
- modernizacja świetlicy w Oziemkówce
- modernizacja dróg gruntowych
- budowa siłowni zewnętrznych
- zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Wilga

- budowa ścieżek rowerowych
- stworzenie tablic dydaktycznych dot. gminy Miastków Kościelny
- budowa ścieżek rowerowych
- zagospodarowanie nieużytków - zalesienie

Gospodarczej

gmina Miastków Kościelny

- uatrakcyjnienie oferty turystycznej gminy
- rozwój agroturystyki
- promocja walorów historycznych gminy
- promocja produktów regionalnych

2.2.Delimitacja obszarów problemowych

Delimitacja obszarów wymagających wsparcia w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej opartej na:

1. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów w sferze społecznej, przestrzenno-infrastrukturalnej oraz gospodarczej zawartej w diagnozie obecnej sytuacji gminy Miastków Kościelny.
2. Identyfikacji potencjału gminy Miastków Kościelny określonego w sferze społecznej, przestrzenno – infrastrukturalnej i gospodarczej.
3. Wynikach konsultacji społecznych z udziałem wszystkich grup interesariuszy realizowanych w trakcie spotkań warsztatowych oraz za pomocą badania ankietowego.
4. Wytycznych krajowych i europejskich w zakresie przeprowadzania procesu rewitalizacji oraz wyznaczania obszarów problemowych, a w tym m.in. kryteriów określonych w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 08.12.2006 r., tj.:
5. Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa z dnia 13.08.2008 r. i określonych w nim kryteriów wyznaczania obszarów kwalifikujących się do otrzymania tego rodzaju wsparcia:

W wyniku przeprowadzonej delimitacji został określony jeden obszar kryzowy w gminie Miastków Kościelny, na których zostanie przeprowadzona rewitalizacja. Jest to sołectwo **Zwola Poduchowna**.

W poniższej tabeli znajdują się dwa wskaźniki obligatoryjne dla obszaru rewitalizacji – udział procentowy ludności oraz powierzchni obszaru. Oba nie przekraczają limitów (maksymalnie 20% powierzchni oraz 30% ludności).

Tabela 42 Procent powierzchni i procent ludności obszarów wybranych do rewitalizacji

	Powierzchnia w km ²	Udział powierzchni do całej gminy	Liczba ludności obszarów zdegradowanych	Udział liczby mieszkańców do całej gminy
Zwola Poduchowna	5,49	6,44%	241	4,86%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z gminy Urzędu Gminy w Miastkowie Kościelnym

Mapa 3 Obszar rewitalizacji – sołectwo Zwola Poduchowna

Mapa poglądowa. Dokładna mapa geodezyjna w skali 1:1000 znajduje się w załączniku nr 1

Obszar I – sołectwo Zwola Poduchowna

Sołectwo Zwola Poduchowna położona jest w południowo-wschodniej części gminy Miastków Kościelny. Zajmuje obszar 5,49 km², co stanowi 6,44% powierzchni całej gminy. Zwołę Poduchowną zamieszkuje 241 osób (stan na 2015 r.), co stanowi 4,86% ludności całej gminy Miastków Kościelny.

Obszar rewitalizacji ograniczony jest:

- od zachodu: sołectwo Ryczyska
- od północy: sołectwo Zwola
- od wschodu: z gminą Stoczek Łukowski powiat łukowski, województwo lubelskie
- od południa: gmina Wola Mysłowska

Zwola Poduchowna jest wsią o dość rozproszonej zabudowie, która jest położona nad rzeką Wilgą. Z tego powodu od strony rzeki została wyznaczona strefa ochrony krajobrazu ze względu na cenny układ ruralistyczny. Oprócz atrakcyjnych terenów pod względem fizycznogeograficznym (rzeka, dwa duże stawy, wysoka skarpa) miejscowość posiada istotne walory kultury materialnej. Znajduje się w niej zabytkowy drewniany kościół pw. św. Anny z XVII w. wraz z dzwonnica drewnianą z XVII w. o konstrukcji słupowej oraz drewnianą plebanią z XIX w. Teren przykościelny stanowi naturalne centrum miejscowości, w którym może powstać centrum rozwoju lokalnego. Kościół w Zwoli Poduchownej jest jednym z najstarszych zabytków architektury drewnianej na Mazowszu. W odległości 2 km znajdują się ślady Grodzicka średniowiecznego. Stanowi to potencjał turystyczny miejscowości i całej gminy. Dodatkowo na terenie sołectwa istnieje prywatny obiekt agroturystyczny.

Równocześnie na terenie Zwoli Poduchownej występuje szereg zjawisk negatywnych.

- **Społecznych** - liczba osób objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej w stosunku do liczby ludności danej miejscowości jest wyższa od średniej dla gminy, również wskaźniki te są wyższe dla sołectwa w przypadku beneficjentów pomocy społecznej ze względu na ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Kolejnym problemem jest alkoholizm (osoby uzależnione z terenu sołectwa nie korzystają ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej). Obecnie podejmowane są próby utworzenia klubu AA oraz zorganizowania osób je wspierających. Jednym z zadań Programu Rewitalizacji będzie utworzenie miejsca (klubu, sali) gdzie będą się odbywać spotkania osób uzależnionych. Dodatkowo mieszkańcy sołectwa wykazują małe zaangażowanie w życie społeczne. Jednym z powodów jest brak obiektów użyteczności publicznej, w której mogliby realizować swoje potrzeby. Jest to jedna z niewielu wsi w gminie, w której nie działa Ochotnicza Straż Pożarna oraz inna organizacja pozarządowa. Kolejnym problemem jest zmniejszanie się ludności miejscowości. Zwola Poduchowna wykazuje jeden z najwyższych wskaźników depopulacji w gminie.
- **Gospodarczej** – jest to typowy teren rolniczy, gdzie większość gospodarstw to małe arealy. Leży on w dolinie rzeki Wilgi, gdzie występuje duża ilość terenów podmokłych oraz piaszczystych wydmy, na których trudno uzyskać zadowalające wyniki produkcji rolnej.
- **Przestrzenno – funkcjonalnej** - wiejskie obiekty użyteczności publicznej tzn. świetlica wiejska, sklep są w złym stanie technicznym. Brakuje infrastruktury dla młodzieży. Duże rozproszenie gospodarstw rolnych oraz brak dróg gminnych o należytym standardzie powoduje trudności z komunikacji wewnętrznej. W sołectwie brakuje sieci kanalizacyjnej oraz gazowej.

3. Załączniki

3.1. Spis tabel

Tabela 1 Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	5
Tabela 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności.....	5
Tabela 3 Liczba osób zameldowanych i wymeldowanych w gminie	6
Tabela 4 Stan ludności gminy Miastków Kościelny w podziale na sołectwa	6
Tabela 5 Ludność gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku i płci w latach 2011-2015	7
Tabela 6 Struktura społeczeństwa gminy Miastków Kościelny wg wieku ekonomicznych grup oraz wskaźniki obciążenia demograficznego	7
Tabela 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci	9
Tabela 8 Liczba osób bezrobotnych w podziale na jego rodzaj (2015 r.)	10
Tabela 9 Udział osób korzystających z pomocy społecznej (%)	10
Tabela 10 Liczba rodzin objętych wsparciem ośrodka pomocy społecznej.....	11
Tabela 11 Przestępczość w gminie Miastków Kościelny (2015 r.)	12
Tabela 12 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	13
Tabela 13 Stowarzyszenia w gminie Miastków Kościelny	14
Tabela 14 Frekwencja wyborcza (%).....	16
Tabela 15 Pomniki przyrody w Gminie Miastków Kościelny	18
Tabela 16 Liczba gospodarstw rolnych ze względu na powierzchnię w gminie Miastków Kościelny (2010 r.)	19
Tabela 17 Użytkowanie gruntów na terenie gminy Miastków Kościelny (2005 r.)	19
Tabela 18 Długość wodociągów (km) w gminie Miastków Kościelny	20
Tabela 19 Osoby korzystające z wodociągów w % ogółu mieszkańców wsi (dotyczy terenów wiejskich)	20
Tabela 20 Długość kanalizacji (km) w gminie Miastków Kościelny.....	21
Tabela 21 Osoby korzystające z kanalizacji w % ogółu mieszkańców (dotyczy terenów wiejskich)	21
Tabela 22 Osoby korzystające z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców wsi.....	21
Tabela 23 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	22
Tabela 24 Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	22
Tabela 25 Edukacja – infrastruktura i liczba korzystających.....	23
Tabela 26 Biblioteki i filie (2014 r.)	24
Tabela 27 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków mazowieckiego	28
Tabela 28 Wykaz obiektów ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków	28
Tabela 29 Drogi powiatowe w gminie Miastków Kościelny	31
Tabela 30 Drogi gminne w gminie Miastków Kościelny	32
Tabela 31 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	33
Tabela 32 Jednostki nowo wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności.....	33
Tabela 33 Jednostki wykreślone w rejestrze REGON na 10 tys. ludności.....	34
Tabela 34 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	34
Tabela 35 Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej wg sekcji PKD 2007	35
Tabela 36 Najwięksi przedsiębiorcy w gminie Miastków Kościelny	35

Tabela 37 Wartości wskaźników opracowane na podstawie danych ilościowych	37
Tabela 38 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera społeczna	45
Tabela 39 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera gospodarcza	45
Tabela 40 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera przyrodnicza	46
Tabela 41 Mocne i słabe strony gminy Miastków Kościelny - sfera techniczno-infrastrukturalna	46
Tabela 42 Procent powierzchni i procent ludności obszarów wybranych do rewitalizacji	49

3.2. Spis schematów i wykresów

Wykres 1 Liczba ludności w gminie Miastków Kościelny w latach 2007-2015	5
Wykres 2 Struktura ludności gminy Miastków Kościelny wg ekonomicznych grup wieku (2015 r.)	8
Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	9
Wykres 4 Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców (2015 r.)	13
Wykres 5 Udział procentowych miejscowości, z których pochodzili respondenci	39
Wykres 6 Czy Pana/Pani zdaniem gmina Miastków Kościelny wymaga ożywienia gospodarczego, społecznego, przestrzenno-środowiskowego?	40
Wykres 7 Najpoważniejsze problemy związane, z jakością życia w gminie Miastków Kościelny	41
Wykres 8 Najpoważniejsze problemy społeczne gminy Miastków Kościelny	42
Wykres 9 Najpoważniejsze problemy ekonomiczne w gminie Miastków Kościelny	43

3.3. Spis map

Mapa 1 Mapa gminy Miastków Kościelny	4
Mapa 2 Elementy zabytkowe w gminie Miastków Kościelny	26
Mapa 3 Obszar rewitalizacji – sołectwo Zwola Poduchowna	49

PRZEWODNICZĄCY RAIN
Uwaga Rafał
 Marcin Zając